NEAR EAST UNIVERSITY YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FACULTY OF COMMUNICATION & İLETİŞİM FAKÜLTESİ
COMMUNICATION RESEARCH CENTER & İLETİŞİM ARŞATIRMALARI MERKEZİ

3RD INTERNATIONAL CINEMA SYMPOSIUM – 3. ULUSLARARASI SİNEMA SEMPOZYUMU
6-10 NOVEMBER, 2023 / 6-10 KASIM 2023

KÜLTÜR, KİMLİK, İDEOLOJİ
CULTURE, IDENTITY, IDEOLOGY

BOOK OF ABSTRACTS - ÖZET BİLDİRİ KİTABI

EDİTÖR: PROF. DR. FEVZİ KASAP

MEDYA SPONSORU:

YAYINCI SERTİFİKA/ISBN- 000-000-0000-00-0

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....5

GÜNÜMÜZ TÜRK DİZİ FİLM ANLATILARINDAKİ KADIN TEMSİLİNİN ÖMER DİZİSİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ / REPRESENTATION OF WOMEN IN CONTEMPORARY TURKISH SERIES: THE CASE OF ÖMER
DOÇ. DR. ASLI EKİCİ.....7

BİR SINIF KİMLİĞİ ANALİZİ: 2000 SONRASI TÜRK SİNEMASI'NDA KADIN İŞÇİ TEMSİLLERİ / A CLASS IDENTITY ANALYSIS: REPRESENTATIONS OF FEMALE WORKERS IN TURKISH CINEMA AFTER 2000S
ASLI GÜRBÜZ.....9

YEŞİLÇAM'IN EROTİK FİLM FURYASINDA SİNEMA İŞLETMECİLİĞİ VE GÖSTERİM: "PARÇA İSTİYOR MUSUN İÇİNE?" / MOVİE THEATER MANAGEMENT AND SCREENİNG İN YEŞİLÇAM'S EROTİC FİLM PERİOD: "DO YOU WANT A PİECE İN İT?"
BAHADIR KAPIR
FERHAT ZENGİN.....11

MASAÜSTÜ BELGESELDE YÖNETMENİN VARLIĞI: '8 MART 2020: BİR GÜNCE' ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA / THE PRESENCE OF THE DIRECTOR IN DESKTOP DOCUMENTARY: A STUDY ON 'MARCH 8, 2020: A MEMOIR'
DR. ÖĞR. ÜYESİ BATU ANADOLU.....15

HOLLYWOOD'UN ÖLÜMCÜL KADINI FEMME FATALE'İN ANTİK KÖKLERİ: AMAZON SAVAŞÇI KADINLARI SÖYLENCESİ / THE ANCIENT ROOTS OF HOLLYWOOD'S FEMME FATALE: THE MYTH OF THE AMAZON WARRIOR WOMEN
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖĞRENCİSİ CENKER EKEMEN 17

YENİ OSMANLICI ANLATISI ÜZERİNDEN SİNEMA-İKTİDAR-İDEOLOJİ İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ / EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CINEMA-POWER-IDEOLOGY THROUGH THE NEW OTTOMAN NARRATIVE
DR. ÖĞR. ÜYESİ NURSEN AYDIN.....20

KÜLTÜRÜN İDEOLOJİK İŞLEVİ BAĞLAMINDA TOPLUMSAL CİNSİYETLE İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: MUTLULUK FİLMİ / THE IDEOLOGİCAL FUNCTİON OF CULTURE İN THE CONTEXT OF GENDER RELATİONS: AN ANALYSİS OF THE FİLM MUTLULUK
DR. ÖĞR. ÜYESİ SUSİN GÖREN KEKEÇ 23

SİMGESEL DÜZEN ÖNCESİ AAHHH BELİNDA EVRENLERİ: SEMIOTIC SERAP VS. IMAGINARY NACİYE / AAHHH BELİNDA UNIVERSES BEFORE THE SYMBOLIC ORDER: SEMIOTIC SERAP VS. IMAGINARY NACİYE
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ EMRAH SUAT ONAT 25

DİJİTAL PLATFORMLARDAKİ"TÜRK FİLMİ" İÇERİKLERİNİN TÜRSEL VE ANLATISAL ÖZELLİKLERİNE DAİR BİR İNCELEME: NETFLİX ÖRNEĞİ/ AN INVESTIGATION ON THE GENRE AND NARRATIVE CHARACTERISTICS OF "TURKISH MOVIE" CONTENT ON DIGITAL PLATFORMS: THE CASE OF NETFLIX
DR. ÖĞR. ÜYESİ İHSAN KOLUAÇIK.....29

KÜLTÜREL DİPLOMASİ VE SİNEMA: NURİ BİLGE CEYLAN FİLMLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME / CULTURAL DIPLOMACY AND CINEMA: AN EVALUATION ON NURİ BİLGE CEYLAN FILMS
ÖĞR. GÖR. DR. İRFAN DURMUŞ.....31
GÖRSEL TASARIMDA MEKÂN KULLANIMI: TEK MEKÂNLIK FİLMLER VE MEKÂN DÜZENLEMESİ / THE USE OF CINEMATIC SPACE IN VISUAL DESIGN: SINGLE LOCATION FILMS AND CINEMATIC COMPOSITION
MAHA FEKİ.....33

SPİNOZA FELSEFESİNDE 'CONATUS' KAVRAMI İLE SİNEMADA İNSANIN VAR OLMA ÇABASI / THE CONCEPT OF 'CONATUS' IN SPINOZA'S PHILOSOPHY AND MAN'S EFFORT TO EXIST IN CINEMA
DR. MAHMUT KUTLU.....35

TEKNOLOJİNİN SINIRINDA İNSANLIK: HİGH LİFE ÖRNEKLEMİNDE POSTHÜMANİZM VE SİNEMANIN KESİŞİMİ / HUMANITY AT THE EDGE OF TECHNOLOGY: THE INTERSECTION OF POSTHUMANISM AND CINEMA
MELTEM CEMİLOĞLU
YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ KADER KAYA.....37

KÜRESEL EKOLOJİK SORUNLARA DİKKAT ÇEKEN MAN ANİMASYONU'NUN ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ / EVALUATION OF MAN ANIMATION DRAWING ATTENTION TO GLOBAL ECOLOGICAL PROBLEMS IN TERMS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION
DOÇ. DR. NAZIM KAŞOT, UZ. GÖNÜL ÖZALP.....40

EDEBİYATTAN SİNEMAYA NESNENİN KİMLİK POETİKASINA FENOMENOLOJİK YAKLAŞIM: "FİKRİMİN İNCE GÜLÜ" VE "SARI MERCEDES" / PHENOMENOLOGICAL APPROACH TO THE IDENTITY POETICS OF THE OBJECT FROM LITERATURE TO CINEMA: "THE THIN ROSE OF MY IDEA" AND "YELLOW MERCEDES"
NESLİGÜL KURUCU.....43

ESKİ ANKARA'YA SİNEMAYLA BAKMAK: DÜTTÜRÜ DÜNYA VE İTİRAF ÖRNEKLERİ / LOOKING AT OLD ANKARA THROUGH CINEMA: DÜTTÜRÜ DÜNYA AND İTİRAF EXAMPLES
EVŞEN ÇERKEŞLİ.....45

2010 SONRASI TÜRK SİNEMASINDA ANNE KİMLİĞİNİN TEMSİLİ / REPRESENTATION OF MOTHERNESS IDENTITY IN TURKISH CINEMA AFTER 2010
PROF. DR. NESRİN KULA.....47

"BAHAR İSYANCIDIR" ADLI 2013 YAPIMI UZUN METRAJ SİNEMA FİLMİNİN MEKANLARI AÇISINDAN TOPLUMSAL BELLEK" / SOCIAL MEMORY IN TERMS OF THE LOCATIONS OF THE 2013 FEATURE FILM "SPRING IS REBELLIOUS"
PROF. DR. SELMA KÖKSAL.....50

HOLLYWOOD SİNEMASINDA İDEALİZE EDİLEN KADINLARIN DÖNÜŞÜMÜ: MANİC PİXİE DREAM GİRL VE THE COOL GİRL / THE TRANSFORMATION OF IDEALIZED WOMEN IN HOLLYWOOD CINEMA: MANIC PIXIE DREAM GIRL AND THE COOL GIRL
YAĞMUR ÇAĞLA KARAKAŞ
EMRAH SUAT ONAT.....54

TÜRK SİNEMASINDAN ÖRNEKLERLE TERÖR VE TERÖRİZM SÖYLEMİ / THE DISCOURSE OF TERROR AND TERRORISM WITH EXAMPLES FROM TURKISH CINEMA
YEZDAN ÇELEBİ.....57

MECİD MECİDİ'NİN BULUTLARIN ÜZERİNDE VE GÜNEŞİN ÇOCUKLARI FİLMİNDE ÇOCUK İŞÇİLERİN, GENÇLİĞİN HAKİKAT ARAYIŞLARI / CHILD LABORERS AND YOUTH'S SEARCH FOR TRUTH: MAJID MAJIDİ'S IN BEYOND THE CLOUDS AND SUN CHILDREN FILMS
DOÇ. DR. YUNUS NAMAZ.....59

GÖSTERGE ARACI OLARAK CANLANDIRMA SİNEMASINDA TOPLUMSAL CİNSİYET: FLEE FİLM İNCELEMESİ / GENDER IN ANIMATION CINEMA AS A SIGNIFIER:FLEE FILM ANALYSIS
HÜSNA TOSUN.....61

ULUSAL KİMLİK KURUCUSU OLAN ETNOSPOR TÜRLERİNİN SİNEMADA KULLANILMASI: ÖZBEK SİNEMASINDA GÜREŞ SPORUNUN KULLANILMASI ÖRNEĞİNDE / THE CONSTRUCTION OF NATIONAL IDENTITY IN CINEMA THROUGH ETHNOSPORT: USE OF WRESTLING SPORTS IN UZBEK CINEMA
ÖĞR. GÖR. MARAT ERGEŞOV.....63

SİNEMA VE İDEOLOJİ: DOĞULU KATİLE BATILI PERSPEKTİFTEN BAKMAK / CINEMA AND IDEOLOGY: LOOKING AT THE EASTERN MURDERER FROM A WESTERN PERSPECTIVE
DOÇ. DR. MUSTAFA C. SADAKAOĞLU.....65

SHİVERS (1975): SİMGESEL DEĞİŞ TOKUŞ VE TÜKETİM TOPLUMU / SHIVERS (1975): SYMBOLIC EXCHANGE AND CONSUMPTION SOCIETY
ALEYNA KOŞAN.....67

FİLM YAPIMINDA BİR TERSİNE ÇEVRİM SÜRECİ OLARAK SANAL PRODÜKSİYON VE SİNEMASAL ANLAM / VIRTUAL PRODUCTION AND CINEMATIC MEANING AS A PROCESS OF REVERSAL IN FILMMAKING
BARAN KAHRAMAN.....69

LEYLA'NIN KARDEŞLERİ FİLMİNE KÜLTÜREL FEMİNİST KURAM PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ / A LOOK AT THE MOVIE LEYLA'S BROTHERS FROM THE PERSPECTIVE OF CULTURAL FEMINIST THEORY
BUSE METE
DR. ÖĞR. ÜYESİ ERSİN AYCAN.....72

BİR BAŞKADIR DİZİSİNDEKİ KADIN TEMSİLLERİNE 'KOLEKTİF HAFIZA' , 'TOPLUMSAL ÇERÇEVE' VE 'GÖLGE ARKETİPİ' KAVRAMLARI ÜZERİNDEN BAKIŞ / A LOOK AT THE REPRESENTATIONS OF WOMEN IN THE SERIES "ETHOS" THROUGH THE CONCEPTS OF 'COLLECTİVE MEMORY', 'SOCİAL FRAMEWORK' AND 'SHADOW ARCHETYPE'
YÜKSEK LİSANS TEZ ÖĞRENCİSİ AHMET SİNAN SAVAŞKAN.....75

YAĞMURUN ARDINA GİZLENEN ŞEHİR: DAVID FINCHER'IN SEVEN (1995) FİLMİNDE KENT ATMOSFERİ VE ATMOSFERİN ANLATIYA ETKİSİ / THE CITY HIDDEN BEHIND THE RAIN: URBAN ATMOSPHERE AND ITS NARRATIVE IMPACT IN DAVID FINCHER'S SEVEN (1995)
YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ PINAR BOSTANCI.....78

GÖÇMENLERİN ÇALIŞMA YAŞAMINA KATILIMLARINI SİNEMA ANLATISINDA SORGULAMAK / QUESTIONING THE PARTICIPATION OF MIGRANTS IN WORKING LIFE IN THE CINEMA NARRATIVE
DOÇ. DR. ÖZLEM ÖZDEMİR, TOLGA TELLAN.....80

TÜRKİYE'DE POLİTİK SİNEMANIN GELİŞİMİ VE 2000'Lİ YILLAR / THE DEVELOPMENT OF POLITICAL CINEMA IN TURKEY AND THE 2000s
DR. ÖĞR. ÜYESİ ABDURRAHİM YALÇIN.....84

ÖNSÖZ

"Sinema, duygular, düşler ve içgüdü dünyalarını anlatmak için en iyi araçtır."

L. Bunuel

Yakın Doğu Üniversitesi İletişim Araştırmaları Merkezi tarafından düzenlenen Uluslararası Sinema Sempozyumu bu yıl 6-10 Kasım 2023 tarihleri arasında başarı ile gerçekleştirildi.

Sinemanın birleştirici gücü ile bir araya gelen Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin seçkin sinema ve iletişim bilimleri akademisyenlerinden oluşan Düzenleme Kurulu, bu yılın temasını " Sinema'da Kültür – Kimlik – İdeoloji" olarak belirlemişti.

Seçkin üniversitelerin akademisyenlerine, Türkiye ve Türk Cumhuriyetlerindeki üniversitelerin de destek vermesiyle, bu yıl sinema sanatını değişik yönleri ile tartışmak mümkün oldu. Beş gün süren oturumlara, alanında duayen akademisyen ve alan profesyonellerinin "Davetli Konuşmacı" olarak koydukları katkı bilimsel ve sanatsal anlamda oldukça dikkat çekiciydi. Kıbrıs'tan Prof Dr. Belkıs Ayhan Tarhan'ın, İran'dan Doç. Dr. Abdolhossein Laleh'in ve Türkiye'den Sinema yazarı Vecdi Sayar'ın konuşmaları 3. Uluslararası Sinema Sempozyumu'na büyük anlam kazandırdı.

Çevrim içi olarak yapılan sunumlara pek çok ülkeden akademisyenler de katıldı. Beş gün boyunca sinema; *"Cinsiyet Çalışmaları ,Toplumsal Cinsiyet Rolleri,Suç, Suçlu ve Ceza Kavramı, Politika, Tarih ve Tarihi Karakterler,Edebiyat ve Diğer Sanat Dalları ile İdeolojik İlişkisi, Sinemada; Mimari ve Şehirler,Sinema ve Küresel Mülteci Politikaları (Hakları, Zorla Göç ve Yerinden Edilme Siyaseti, Mülteci Yerleşimleri ve Kampları, Mültecilerin Entegrasyonu, Yerinden Edilmenin Adaletsizliği),Sinemada Bellek ve Kimlik, Sinemada Terör ve Siyasi Şiddet,Sinema, Ekoloji ve Çevre,Sinema,Teknoloji ve Medya,Sinemada Yerel ve Evrensel Yaklaşımlar" başlıkları ile derinlemesine ele alınmıştır.*

Onlarca üllkeden 45 bilim insanını bir araya getiren sempozyum, 5 gün boyunca 8 oturum başlığı perspektifinde ele alınmıştır.

Şu anda size ulaşan 3. Uluslararası Sinema Sempozyumu "Özet Bildiri" kitabı, bu nitelikli ve bilimsel anlamda oldukça seçici sempozyumun bir ürünüdür.

Sempozyumun üç yıl gibi kısa bir sürede alana emsal olan yapısı, Düzenleme ve Hakem Kurullarının alana duyduğu özen ve seçiciliği sayesinde gelişmiştir. Böylesi yüksek sanatsal kaygılar ve motivasyonla yola çıkan düzenleme kurulu, sempozyumun bu denli nitelik kazanmasının ve başarılı olmasının en önemli parçasını oluşturmaktadır.

Bu vesile ile sempozyuma; web sayfası tasarımından başlayarak, afişlerini tasarlayan, yazışmalarını üstlenen, bilimsel çalışmaları hassasiyetle değerlendiren ve her aşamasına farklı farklı katkılar koyan tüm sinema yolcularına teşekkür etmeyi onur sayarım.

2024 yılında, sempozyumun 4. yaşında; tüm sinema severler, akademisyenler ve sanatçılar ile daha geniş bir platformda ve değişik sinema temaları ile buluşmak en büyük temennimiz.

Sinema öyle bir etkili sanat ki izleyicilerin hayatında uzun yıllar derin izler bırakmakta, yaşamlarına yön vermektedir.

Tati'nin söylediği gibi; ''Ben istiyorum ki; film, siz sinema salonunu terk ettikten sonra başlasın.'' İdeali, sinema sempozyumunun da ana ilkesi gibi yeni başlangıçlarda yol göstericimiz olmaya devam edecektir. Biz şimdiden önümüzdeki yılın sinema sempozyumuna, yeni bir şenliğe hazırlanmaya başladık bile…

GÜNÜMÜZ TÜRK DİZİ FİLM ANLATILARINDAKİ KADIN TEMSİLİNİN ÖMER DİZİSİ ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Doç. Dr. Aslı EKİCİ

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi

E-mail: easliekici@gmail.com

ORCID: 0000-0002-7185-2572

ÖZET

İstanbul'un Üsküdar semtinde bir mahalle yaşamına tanık olduğumuz "Ömer" dizisinde genel olarak toplumsal cinsiyet temelli beklentilerin hakim olduğunu görürüz. Ataerkil yapının kadın ve erkek olmaya dair rol tanımları bu mahalleye sirayet etmiştir. Günümüzün önemli bir kadın oyuncusu olan Gökçe Bahadır'ın hayat verdiği Gamze karakteri geleneksel ve modern kadının özelliklerini bünyesinde barındıran, çoğu zaman güçlü, zaman zaman ise kırılgan bir yapıya sahip, tutkularının peşinden koşan, hayatın içinden bir kadındır. Dizinin prime timeda yayınlanıyor olması ve çok sayıda izleyiciye ulaşıyor olması nedeniyle sunduğu kadınlık temsilleri önem kazanmaktadır. Bu çerçevede çalışmada Gamze başta olmak üzere dizide yer alan kadın karakterler aracılığıyla anlatının geleneksel toplumsal cinsiyet kalıplarını sürdürüp sürdürmediğinin, kırılmalar barındırıp barındırmadığının izi sürülecektir. Tania Modleski popüler kültür ürünlerinin "protesto ve direniş unsurları" içerdiğine vurgu yapar. Bu bağlamda çalışmanın kuramsal çerçevesinde önemli bir feminist kuramcı olan Modleski'nin görüşlerinden yararlanılacaktır.

Anahtar kelimeler: Popüler kültür, kadın çalışmaları, dizi film, Gökçe Bahadır

REPRESENTATION OF WOMEN IN CONTEMPORARY TURKISH SERIES: THE CASE OF ÖMER

ABSTRACT

In the series "Ömer", where we witness the life of a neighborhood in the Üsküdar district of Istanbul, we see that gender-based expectations generally dominate. The patriarchal structure's role definitions of being a man and a woman have spread to this neighborhood. The character of Gamze, played by Gökçe Bahadır, an important actress of today, is a woman from life who embodies the characteristics of traditional and modern women, has a structure that is often strong and sometimes fragile, and pursues her passions. Since the series is broadcast in prime time and reaches a large number of viewers, the representations of femininity it offers gain importance. In this context, the study will trace whether the narrative maintains traditional gender stereotypes and whether it contains breaks through the female characters in the series, especially Gamze. Tania Modleski emphasizes that popular culture products contain "elements of protest and resistance." In this context, the point of view of Modleski, an important feminist theorist, will be used in the theoretical framework of the study.

Keywords: *Popular culture, women's studies, TV series, Gökçe Bahadır*

BİR SINIF KİMLİĞİ ANALİZİ: 2000 SONRASI TÜRK SİNEMASI'NDA KADIN İŞÇİ TEMSİLLERİ

Aslı Gürbüz

Öğr. Gör. Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi,

e-Posta: asli.gurbuz@msgsu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0150-0827.

ÖZET

Toplumsal tabakalaşma alanındaki çalışmalar, toplumun sosyo-ekonomik sisteminin ortaya konulmasını sağlarken toplumdaki iktidar ilişkilerine yönelik çıkarımlar yapılmasına da olanak tanır. Toplumsal sınıfların birer kimlik kategorisi olarak işlevselleştiği düşünüldüğünde belirli bir toplumsal sınıfa atfedilen yerleşik davranış ve var oluş kalıplarından söz edilebilir. Sinema, toplumsal yapının bir ürünü olarak içinde yaşanılan çağın tanıklığını yapan bir sanat dalıdır. Bir ülke sinemasında sınıf temsillerine yönelik yapılan incelemenin toplumsal yapı hakkında önemli veriler elde edilmesini mümkün kılacağı düşünülmektedir. Çalışmada 2000 sonrası Türk Sineması'nda amaçlı örneklem olarak belirlenen Vicdan (Kıral, 2008), Araf (Ustaoğlu, 2012), Nefesim Kesilene Kadar (Balcı, 2015) ve Toz Bezi (Öztürk, 2015) filmleri kadın işçi temsilleri bağlamında betimsel analiz yöntemiyle ele alınmış, hem kadın kimliği hem de işçi kimliği üzerinden sosyolojik bir okuma yapılması hedeflenmiştir.

Bu doğrultuda çalışmada, feminist bakış açısıyla kadınlar arası arkadaşlık, iktidar ve habitus temaları üzerinden kadın işçilerin ülke sinemamızda nasıl temsil edildiği incelenmiştir. Belirlenen örneklem dahilinde kadın işçi temsillerinde kadınlar arası arkadaşlığın önemli bir tema olarak sunulduğu ve incelenen filmlerin tamamında mevcut olduğu belirlenmiştir. Örneklemde kadın işçilerin gündelik yaşam pratiklerinin ve habitusunun aktarıldığı, iş yerindeki çalışma koşullarının sıklıkla görselleştirildiği tespit edilmiştir. Filmlerde düğünlerin ve müzikli eğlencelerin, kadın işçilerin yaşamlarına dair sıklıkla kullanılan bir temsil alanı olduğu belirlenmiştir. İncelenen filmlerde kadın işçi üzerinde iktidar sahibi olan figürlerin kadın işverenler ya da onlardan yaşça büyük olan kadınlar olduğu görülmüştür. Örneklemdeki kadın işçi temsillerinden yola çıkılarak birbiriyle örtüşen bir sınıf kimliğinin çerçevesinin çizilebileceği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf, Kimlik, Türk Sineması, İktidar, Feminizm.

A CLASS IDENTITY ANALYSIS: REPRESENTATIONS OF FEMALE WORKERS IN TURKISH CINEMA AFTER 2000S

ABSTRACT:

Studies in the field of social stratification enable the socio-economic system of a society to be revealed and also allow inferences to be made about power relations in society. Considering that social classes function as identity categories, established patterns of behavior and existence attributed to a particular social class could be mentioned. Cinema, as a product of the social structure, is a branch of art that bears witness to the age we live in. It is thought that an examination of class representations in a country's cinema will make it possible to obtain important data about the social structure. In this study, the films Vicdan (Kıral, 2008), Araf (Ustaoğlu, 2012), Nefesim Kesilene Kadar (Balcı, 2015) and Toz Bezi (Öztürk, 2015) which were determined as purposive samples in post-2000 Turkish Cinema, were analyzed with the descriptive analysis method in the context of female worker representations, and it was aimed to make a sociological reading through both female identity and worker identity.

In this regard, the study examines how female workers are represented in our national cinema through the themes of friendship between women, power and habitus from a feminist perspective. Within the determined sample, it was specified that friendship between women was presented as an important theme in the representations of female workers and was present in all of the films analyzed. It was determined that the daily life practices and habitus of female workers were conveyed in the sample, and the working conditions at the workplace were frequently visualized. It has been specified that weddings and musical entertainments are used as a field of representation for the lives of women workers. It was observed that the authority figures in the analyzed films were female employers or older women. Based on the representations of women workers in the sample, it can be said that a framework of an overlapping class identity can be drawn.

Keywords: *Class, Identity, Turkish Cinema, Power, Feminism.*

YEŞİLÇAM'IN EROTİK FİLM FURYASINDA SİNEMA İŞLETMECİLİĞİ VE GÖSTERİM: "PARÇA İSTİYOR MUSUN İÇİNE?"

Ferhat Zengin

Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Gelişim Üniversitesi,

Uygulamalı Bilimler Fakültesi,

ferhatbzengin@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6785-3257

Bahadır Kapır

Dr., TRT,

bahadirkapir@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4602-9859

ÖZET

Kendine has üretim ve gösterim modeliyle 1960'lı yılların başından 70'li yılların ortasına kadar birçok alanda Altın Çağı'nı yaşayan Türk sinemasının Yeşilçam dönemi, 70'li yılların ikinci yarısından sonra durgunluk yaşamaya başlamıştır. Sonraki yıllarda da Yeşilçam'ın düşüşüne ve bir dönemin kapanmasına tanıklık edilmiştir. 1970'li yıllarda yaşanan siyasal problemler ve sosyal değişiklikler; bunun yanı sıra ekonomik alanda yaşanan sıkıntılar, henüz endüstrileşememiş ve yeni yeni sektörleşme yönünde eğilim gösteren dönemin sinema sektörünü olumsuz yönde etkilemiştir. Ayrıca, toplumsal karışıklıklar, bozulan güven ortamı ve televizyonun evlerde yaygınlaşmasıyla kaybedilen Yeşilçam'ın aile seyircisi, yerli sinema sektörünü olumsuz yönde etkileyen dönemin diğer gelişmeleridir. Yaşanan bu gelişmeler sonucunda, Türk seyircisi sinema salonlarını terk etmeye başlamış ve sinema sektörünün girmiş olduğu dar boğaz giderek derinleşmiştir. Özellikle, dönemin küçük yapım evleri sektörün içerisine girdiği bu dar boğazdan kurtulmak için çareyi "erotik filmlere" yönelmekte bulmuştur. Söz konusu bu durum ise Yeşilçam'da erotik film furyasının doğmasına neden olmuştur. Bu çalışmada, Yeşilçam sinemasının son döneminde tanıklık edilen 1975-1980 yılları arasındaki erotik film furyasının işletmelerdeki işleyişine odaklanmaktadır. Bu bağlamda, Yeşilçam'ın "erotik furya" döneminde sinema makinistliği yapmış kişilerle derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Dönemin film makinistleri, Yeşilçam'ın

erotik film furyası döneminde sinema salonlarının işleyişinde ve filmlerin gösteriminde kilit bir rol üstlenmişlerdir. Dolayısıyla Türkiye'deki film makinistlerinin tanıklıkları Türk sinema tarihi yazımında önemli hale gelmektedir. Çalışma, 1970 ve 1980 tarihleri arasında Türkiye'deki sinema işletmelerinde çalışmış film makinistleri sınırlandırılmıştır. Bu doğrultuda, zincirleme örneklem yöntemiyle ulaşılan yirmi dört film makinistiyle görüşülmüştür. Bulgulara göre, erotik film gösteren sinema işletmelerinin gelirlerinin arttığı; aile sineması olarak kabul edilen sinema işletmelerinin ise seyirci sayılarının düşmesinden dolayı zarara uğradığı, kapandığı ya da zorunlu olarak erotik film gösterimine yöneldiği anlaşılmıştır. Film makinistlerinin erotik furya döneminde gözaltına alınma, ceza alma, iş akdinin feshedilmesi gibi çalışma koşulları bakımından en riskli görevi üstlendiği; işletme sahiplerinin özellikle polis baskınlarında sorumluluğu film makinistlerine attığı saptanmıştır. Bununla beraber, furya döneminde işletmelerin ve makinistlerin baskınlara karşı çeşitli güvenlik mekanizmaları uyguladıkları, işletmelerin çeşitli afişler ve sinema önü sözlü duyurularla erotik film oynattıkları tespit edilmiştir. İşletmecilerin, film makinistleri aracılığıyla erotik ya da erotik olmayan filmlerin içine porno görüntüler (parçalar) koyduğu bulgulanan çalışmada, söz konusu parçaların sinemalara gizlice ve sistem dışı olarak geldiği ortaya konulmuştur. Seyircilerin film seyir anında araya atılan erotik parça filmleri beklediği ve parça filmden sonra sinemayı terk ettiği; işletmecilerin bu yöntemle gün içinde çok fazla seans oynatarak gelirlerini arttırdığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yeşilçam, Erotik Furya Dönemi, Sansür, Film Makinisti, Sinema İşletmeciliği

MOVIE THEATER MANAGEMENT AND SCREENING IN YEŞİLÇAM'S EROTIC FILM PERIOD: "DO YOU WANT A PIECE IN IT?"

SUMMARY

The Yeşilçam period of Turkish cinema, which experienced its Golden Age in many areas from the early 1960s to the mid-70s with its unique production and screening model, started to experience stagnation after the second half of the 70s. The following years witnessed the decline of Yeşilçam and the closing of an era. The political problems and social changes in the 1970s, as well as the economic difficulties, had a negative impact on the cinema industry of the period, which had not yet been industrialized and was just beginning to show a tendency towards industrialization. In addition, social unrest, deteriorating trust and the loss of Yeşilçam's family audience due to the widespread use of television in homes were other developments of the period that negatively affected the domestic cinema industry. As a result of these developments, the Turkish audience began to leave the movie theaters and the bottleneck in the cinema sector deepened. In particular, the small production houses of the period found the solution to get out of this bottleneck by turning to "erotic films". This situation led to the emergence of the erotic film frenzy in Yeşilçam. This study focuses on the functioning of the erotic film frenzy between 1975-1980, which was witnessed in the last period of Yeşilçam cinema, in enterprises. In this context, in-depth interviews were conducted with people who worked as movie projectionists during Yeşilçam's "erotic phase". Film projectionists of the period played a key role in the operation of movie theaters and the screening of films during Yeşilçam's erotic film frenzy. Therefore, the testimonies of film projectionists in Turkey become important in the historiography of Turkish cinema. The study is limited to film projectionists who worked in movie theaters in Turkey between 1970 and 1980. Accordingly, twenty-four film projectionists were interviewed through a chain sampling method. According to the findings, it was understood that the income of cinema establishments showing erotic films increased, while cinema establishments considered as family cinemas suffered losses due to the decrease in audience numbers, closed down, or were forced to screen erotic films. It was found that film projectionists undertook the most risky task in terms of working conditions such as being detained, penalized, and having their employment contracts terminated during the erotic furor period, and that business owners blamed film projectionists for police raids. On the other hand, it was also found out that during the pandemic period, businesses and projectionists implemented various security mechanisms against raids, and that businesses played erotic films with various posters and verbal announcements in front of the cinema. In the study, it was found that the operators put pornographic images (fragments) into erotic or non-erotic films through film projectionists, and it was revealed that these fragments came to the cinemas secretly and out of the system. It was found that the audience waited for the erotic fragments and left the

movie theater after the fragments and that the operators increased their revenues by playing too many sessions during the day with this method.

Keywords: *Yeşilçam, Erotic Film Period, Censorship, Film Machinist, Movie Theater Management*

MASAÜSTÜ BELGESELDE YÖNETMENİN VARLIĞI: ‘8 MART 2020: BİR GÜNCE’ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

Dr. Öğr. Üyesi Batu Anadolu

Çukurova Üniversitesi İletişim Fakültesi

banadolu@cu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7420-3818

ÖZET

Belgesel film yapımı alanında masaüstü belgesel terimi, anlatıların oluşturulmasında yenilikçi bir yöntem olarak ortaya çıkmıştır. Bu yaklaşım; hazır dijital araçların kullanılmasını ve medya kaynaklarının bir araya getirilerek ilgi çekici bir anlatının örülmesini içerir.

Belgesel sinema geleneğinde, yönetmenin varlığı uzun zamandır gerçek ve kurgu arasındaki çatışma üzerinden ideolojik bir sorgulamanın parçası olmuştur. Ayrıca, siyasi içerikli belgesel filmlerde nesnel ya da öznel bakış, görsel-işitsel unsurlar üzerinden tartışılmaktadır. Sonuç olarak bu çalışma, masaüstü belgesel film yapımında yönetmenin rolünün ortaya çıkardığı zorlukları ve sorunları keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Çalışma kapsamında Fırat Yücel›in «8 Mart 2020: Bir Günce» (2022) adlı belgesel filmi örneklem olarak seçilmiştir. Bu belgesel, Türk sinemasında politik tür ile masaüstü belgesel yaklaşımının nadir bir birleşimi olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmada, nitel içerik analizi yöntemi kullanılarak filmin anlatısı ve üslubu arasındaki etkileşim incelenmektedir. Belgeselin dayandığı arşiv malzemeleri ve tanıklıklar gibi unsurların yanı sıra, yönetmenin öznelliği ve ideolojik anlatıya olan performatif yaklaşımı sistematik olarak kategorize edilmiştir.

Çalışma sonucunda yönetmenin; görüntülerin küratörü olarak hareket ettiği, aynı zamanda içeriği oluşturan bir performans sanatçısı ve izleyici olduğu tespit edilmiştir. Yönetmen; konuşmaları, metinleri ve görüntüleri titizlikle sıralayarak filme kendi bakış açısını katmakta ve seyircinin film malzemesiyle birinci şahıs bakış açısından etkileşime girmesini sağlamaktadır. Yönetmen ve seyirci arasındaki bu samimi bağ, masaüstü belgesellerin sunduğu benzersiz ve sürükleyici deneyimin merkezinde yer alarak yönetmenin anlatıyı şekillendirmedeki rolünü artırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Sinema, Sinema Estetiği, Masaüstü Belgesel, Film Biçem Analizi, 8 Mart 2020: Bir Günce.

THE PRESENCE OF THE DIRECTOR IN DESKTOP DOCUMENTARY: A STUDY ON 'MARCH 8, 2020: A MEMOIR'

ABSTRACT

In the realm of documentary filmmaking, the term of desktop documentary has emerged as an innovative method for crafting narratives. This approach involves the use of readily available digital tools and combining media sources to weave together a compelling narrative.

In the tradition of documentary cinema, the presence of the director has long been part of an ideological questioning through the conflict between truth and fiction. Also, the objective or subjective gaze, especially in documentary films with political content, has been discussed through audiovisual elements. Consequently, this study aims to explore the challenges and problems posed by the role of the director in desktop documentary filmmaking.

Within the scope of this study, Fırat Yücel's documentary film "March 8, 2020: A Memoir" (2022) was selected as the sample. This documentary stands out as a rare combination of political genre and desktop documentary approach in Turkish cinema. Using qualitative content analysis, this study examines the interaction between the narrative and style of the film. In addition to elements such as archival materials and testimonies upon which the documentary relies, the director's subjectivity and his performativity to the ideological narrative have been systematically categorized.

As a result of the study, it was determined that the director acts as a curator of footages, but he also becomes a performance artist and a spectator. By meticulously sequencing conversations, texts and images, he infuses the film with his own perspective, allowing the audience to engage with the material from a first-person viewpoint. This intimate connection between the director and the audience is central to the unique and immersive experience offered by desktop documentaries, elevating the role of the director in shaping the narrative.

Keywords: *Digital cinema, Cinema aesthetics, Desktop documentary, Film style analysis, March 8, 2020: A Memoir.*

HOLLYWOOD'UN ÖLÜMCÜL KADINI FEMME FATALE'İN ANTİK KÖKLERİ: AMAZON SAVAŞÇI KADINLARI SÖYLENCESİ

Yüksek Lisans Tez Öğrencisi Cenker EKEMEN

Dokuz Eylül Üniversitesi

E-mail: cenkerekemen@gmail.com, ORCID No: 0000-0001-9357-0739

Tel No: +90 537 830 26 36

DR. Öğretim Üyesi Emrah Suat ONAT

Dokuz Eylül Üniversitesi

E-mail: emrahsuatonat@gmail.com, ORCID No: 0000-0001-9357-0739

Tel No: +90 541 661 44 56

ÖZET

Antik Yunan toplumunun en popüler figürlerinden biri Amazon Savaşçı kadınlarıdır. Bilinen en eski figür M.Ö. 700 yıllarına tarihlenen bir savaş kalkanına aittir. Bir çoğu fantezi ürünü mitolojik hikayelerden oluşan Amazon söylencesinin bir yazılı metinde ilk geçtiği yer ise Homeros'un İlyada Destanıdır. Heredot, Strabon, Hypokrat, Symrna'lı Quintus ve daha pek çok tarihçi, yazar söylencenin gerçekliğini tartışmış ve kaynağı üzerine yorumlar yapmıştır. O zamandan beri sadece kadınlardan oluştuğu düşünülen ve erkek egemen Antik Yunan toplumunun antitezi sayılabilecek bu savaşçı kadın söylencesinin, bozkırın özgür savaşçı kadınları olduğuna yönelik pek çok arkeolojik buluntu, söylencenin orjinine dair önemli ipuçları vermektedir. Yerleşik hayata geçmemiş, mülkiyet ilişkileri gelişmemiş, erkek ve kadın arasında toplumsal iş bölümü, toprağa bağlı mülkiyetçi bir sisteme sahip olan Antik Yunan toplumuna göre keskinleşmemiş toplulukların kadın savaşçıları, Antik Yunan'da pek de hoş karşılanmamış olmalı ki efsanelere konu olan pek çok savaşçı kadın, Akha'lı kahramanlar tarafından düellolarda alt edilmiştir. Bazıları şeytanlaştırılmış ve mitolojik hikayeler bu savaşçı kadınların trajedileriyle son bulmuştur. Klasik anlatının üç bin yıllık geleneğini bozmayı pek sevmeyen Hollywood endüstrisi, benzer bir şeytanlaştırmayı Amerikan toplumunun özgür kadınları için yinelemiş ve femme fatale karakter böyle doğmuştur.

Antik Yunan'ın Amazon'lar söylencesi ve femme fatale karakter arasındaki benzerlik bu çalışmanın yapılmasına vesile olmuştur. Çalışmamız, yay ve savaş baltasından arındırılmış ancak ölümcül bir zeka ile silahlandırılmış, felaket getiren, erkek öldüren femme fatale kadının antik köklerinin erkek egemen kapitalist Amerikan sisteminin bir benzeri olan Antik Yunan toplumundaki Amazon Savaşçı Kadınları söylencesinde olduğunu savunmaktadır. Söylencenin geçtiği metinler, derlendikleri yayınlar, arkeolojik buluntular, konuyla ilgili araştırmalar, femme fatale kadının yer aldığı filmlerle kıyaslanmış, benzerlikleri ortaya konmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Femme Fatale, Ölümcül Kadın, Amazonlar, Hollywood, Endüstriyel Sinema

THE ANCIENT ROOTS OF HOLLYWOOD'S FEMME FATALE: THE MYTH OF THE AMAZON WARRIOR WOMEN

ABSTRACT

One of the most popular figures of ancient Greek society is the Amazon Warrior women. The oldest known figure dates back to B.C. It belongs to a war shield dating back to 700 BC. The first place where the Amazon myth, most of which consists of fantasy mythological stories, is mentioned in a written text is Homer's Iliad. Herodotus, Strabo, Hypocrates, Quintus of Symrna and many other historians and writers discussed the reality of the legend and commented on its source. Many archaeological findings about the myth of this warrior woman, which has since then been thought to consist only of women and can be considered the antithesis of the male-dominated Ancient Greek society, are the free warrior women of the steppe, give important clues about the origin of the myth. Compared to the Ancient Greek society, which did not have a settled life, property relations were not developed, a social division of labor between men and women, and a land-based property system, the female warriors of the societies that were not sharpened must not have been welcomed in Ancient Greece, because many warrior women who were the subject of legends, He was defeated in duels by Achaean heroes. Some of them were demonized and mythological stories ended with the tragedies of these warrior women. The Hollywood industry, which does not like to disrupt the three thousand year old tradition of the classical narrative, repeated a similar demonization for the free women of American society, and this is how the femme fatale character was born. The similarity between the ancient Greek myth of the Amazons and the femme fatale character led to the completion of this study. Our study argues that the ancient roots of the catastrophic, man-killing femme fatale woman, stripped of bow and battle axe, but armed with a deadly intelligence, are in the myth of Amazonian Warrior Women in Ancient Greek society, an analogue of the male-dominated capitalist American system. The texts in which the legend is mentioned, the publications in which they were compiled, archaeological findings, research on the subject were compared with films featuring the femme fatale woman, and their similarities were tried to be revealed.

Keywords: *Gender, Femme Fatale, Fatal Woman, Amazons, Hollywood, Industrial Cinema*

YENİ OSMANLICI ANLATISI ÜZERİNDEN SİNEMA-İKTİDAR-İDEOLOJİ İLİŞKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Dr. Öğr. Üyesi Nursen AYDIN

Munzur Üniversitesi

nursenaydin@munzur.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5827-7246

Tel No: +90 505 955 56 22

ÖZET

Türkiye'de ulusal kimliğin bir parçası olarak 1980'lerde temelleri atılan Yeni Osmanlıcılık, 2000'li yıllarda hem siyasal hem de toplumsal ve kültürel alanda belirgin bir şekilde yaygınlık kazanmıştır. Yeni Osmanlıcılık, tek parti iktidarı döneminde iktisadi, siyasi ve sosyokültürel alanda modern Batılı değerlerle inşa edilen yönetim anlayışının egemenliğine karşı Osmanlı-İslam geçmişinin ve ruhunun canlandırılması hedefini taşımaktadır. Türk ulusal kimliğinin temel bir bileşeni olarak Yeni Osmanlıcı anlatı, 1950'lerden başlayarak günümüze kadar değişen ölçülerde sağ siyasal partilerin söylemlerinde yer bulmuştur. Ne var ki, siyasal kimliğini muhafazakâr demokrat olarak tanımlayarak iktidara gelmiş olmasına karşın sonraki yıllarda İslami ve Osmanlı mirasının unsurlarını yeni ulusal kimlik inşasının temel taşı haline getiren Adalet Kalkınma Partisi'nin (AKP) söz konusu anlayışının yansımaları sadece siyasal söylemlerde değil, toplumsal ve kültürel yaşamın yeniden üretiminde de yoğun bir şekilde görülmektedir. Medya alanında Osmanlı dönemini konu alan televizyon dizilerinin sayısının giderek artması, siyasal iktidarın Yeni Osmanlıcı söylemiyle paralellik göstermektedir. Diğer taraftan sinema alanı da Osmanlı mirasını yaşatmanın ve yeni bir ulusal kimlik kurgusunun yerleşik hale getirilmesi çabalarında önemli bir işleve sahiptir. Bu çalışma, 2010 yılıyla birlikte siyasal iktidarın politikalarında yoğun bir biçimde kullanılan Yeni Osmanlıcılık anlayışının sinema alanındaki yansımalarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, öncelikle 2010-2020 yılları arasında gösterime girmiş Osmanlı dönemini konu alan filmlere ilişkin nicel veriler ortaya konulmuştur. Örneklem olarak belirlenen Fetih 1453 (2012), Diriliş: Ertuğrul (2014), Deliler: Fatih'in Fermanı (2018) ve Türkler Geliyor (2020) isimli filmler nitel araştırma yöntemi çerçevesinde eleştirel söylem analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Bu doğrultuda, siyasal iktidarın hegemonyasını sürdürmesinin bir aracı olarak Osmanlı geleneğini ve anlayışını temel alan yeni bir ulusal kimlik inşası sürecinde sinemanın işlevselliği sorgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yeni Osmanlıcılık, Ulusal Kimlik, Sinema-İdeoloji İlişkisi, Adalet Kalkınma Partisi, Eleştirel Söylem Çözümlemesi.

EVALUATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CINEMA-POWER-IDEOLOGY THROUGH THE NEW OTTOMAN NARRATIVE

ABSTRACT

Neo-Ottomanism, whose foundations were laid in the 1980s as a part of the national identity in Turkey, has gained a prominent presence in the political, social and cultural spheres in the 2000s. Neo-Ottomanism aims to revitalize the Ottoman-Islamic past and spirit against the dominance of the modern Western values in the economic, political and sociocultural spheres during the one-party rule. As a fundamental component of Turkish national identity, the Neo-Ottomanist narrative has found a place in the discourse of right-wing political parties to varying extents from the 1950s to the present day. However, the Justice and Development Party (AKP), which came to power by defining its political identity as a conservative democrat but in the following years turned elements of the Islamic and Ottoman heritage into the cornerstone of the construction of a new national identity, is reflected not only in political discourse but also in the reproduction of social and cultural life. The increasing number of television series on the Ottoman period in the media is in line with the neo-Ottomanist discourse of the political power. On the other hand, the field of cinema also plays an important role in the efforts to keep the Ottoman heritage alive and to establish a new national identity. This study aims to reveal the reflections of Neo-Ottomanism, which has been used intensively in the policies of the political power since 2010, in the field of cinema. In this direction, firstly, quantitative data on the films about the Ottoman period released between 2010 and 2020 are presented. Fetih 1453 (2012), Diriliş: Ertuğrul (2014), Deliler: Fatih'in Fermanı (2018) and Türkler Geliyor (2020), which were selected as the sample, were utilized critical discourse analysis technique within the framework of qualitative research method. Accordingly, the functionality of cinema in the process of constructing a new national identity based on the Ottoman tradition and understanding as a means of maintaining the hegemony of political power was questioned.

Keywords: *Neo-Ottomanism, National Identity, Cinema-Ideology Relationship, Justice Development Party, Critical Discourse Analysis.*

KÜLTÜRÜN İDEOLOJİK İŞLEVİ BAĞLAMINDA TOPLUMSAL CİNSİYETLE İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME: MUTLULUK FİLMİ

Dr. Öğr. Üyesi Susin GÖREN KEKEÇ

Şırnak Üniversitesi, Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı

ORCID ID: 0000-0002-2881-6867, gorenkekec2004@gmail.com

ÖZET

Bu çalışma, Zülfü Livaneli'nin Mutluluk adlı romanından sinemaya uyarlanan Mutluluk filmi bağlamında kültürün ideolojik işlevinin, toplumsal cinsiyetle olan ilişkisini konu edinmektedir. Bir diğer ifadeyle, toplumsal cinsiyet ideolojisi üzerinden oluşturulan kadınlık ve erkeklik hallerinin, toplumun inşasında belirleyici bir role sahip olan kültür kavramı aracılığıyla da şekillendiği savını desteklemektedir. Dolayısıyla, kültürün ideolojik bir işlev taşıdığı da düşünülmektedir. Bu bağlamda kültür ve ideoloji ilişkisini namus, töre ve ahlak minvalinde ele alan bu çalışmanın amacını, Mutluluk filminde yer alan kadın ve erkek karakterler aracılığıyla toplumdaki kadınlık ve erkeklik algısının nasıl olduğunu ortaya çıkarmak oluşturmaktadır. Bu çerçeveden hareketle de film, nitel veri analiz türlerinden biri olan betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Çalışmaya, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin önemli bir göstergesi olduğu kadar toplumsal bir sorun olan töre ve namus cinayetlerine yönelik toplumsal algıyı, sinemanın kendine has dili ve kurgusunu odağa koyarak analiz etmesi nedeniyle önem atfedilmektedir. Araştırmada, ataerkil ideolojinin bir uzantısı olan töre ve namus cinayetlerinin kültürel birer sosyal olgu olarak da toplumda kabul gördüğü eş deyişle, kanıksandığı bulgulanmıştır. Yine araştırmada filmin ana karakterlerinden Meryem ile Cemal üzerinden gösterilmeye çalışılan namus ve ahlak kavramlarına ilişkin baskıcı tutumun kadını etkilediği kadar erkeği de etkileyebileceği sonucuna varılmıştır

Anahtar Sözcükler: Sinema, İdeoloji, Kültür, Toplumsal Cinsiyet, Mutluluk Film

THE IDEOLOGICAL FUNCTION OF CULTURE IN THE CONTEXT OF GENDER RELATIONS: AN ANALYSIS OF THE FILM MUTLULUK

ABSTRACT

This study examines the film Mutluluk, adapted from Zülfü Livaneli's novel of the same name, in the context of culture's ideological function and its relation to gender. Specifically, it argues that the constructs of femininity and masculinity, as shaped by gender ideology, are also influenced through the concept of culture, which plays a determinative role in the construction of society. Thus, culture is considered to carry an ideological function. In this vein, the study aims to uncover how perceptions of femininity and masculinity in society are portrayed through the male and female characters in Mutluluk, examining the relationship between culture and ideology in the context of honor, morals, and customs. The film is analyzed using descriptive analysis, a qualitative data analysis method. The study emphasizes the importance of addressing social perceptions of honor and morality killings, significant indicators of gender inequality and social issues, through the unique language and narrative of cinema. The research finds that honor and morality killings, as extensions of patriarchal ideology, are culturally accepted and normalized social phenomena in society. Moreover, it concludes that the oppressive attitudes towards concepts of honor and morality, as depicted through the main characters Meryem and Cemal, affect not only women but also men.

Keywords: *Cinema, Ideology, Culture, Gender, Film Mutluluk*

SİMGESEL DÜZEN ÖNCESİ AAHHH BELİNDA EVRENLERİ: SEMIOTIC SERAP VS. IMAGINARY NACİYE

Dr. Öğretim Üyesi Emrah Suat ONAT

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Film Tasarımı ve Yönetmenliği Bölümü Öğretim Üyesi

E-Posta: emrah.onat.deu.edu.tr; emrahsuatonat@gmail.com,

Orcid: 0000-0001-9357-0739

ÖZET

Lacan'ın Simgesel kavramı (The Symbolic), dünya anlayışımızı şekillendiren dil, kültür ve sosyal normlar alanına atıfta bulunur. Bu, bir nesnenin ya da fikrin dilsel temsili olan gösterenin alanıdır. Simgesel düzen, gerçeklik deneyimimizi yapılandıran dil ve kültür düzenidir; yasaklar, kurallar ve normlar sahasıdır; diğer tanımıyla Babanın Yasası'dır; Öteki'nin oluştuğu evrendir. Yine Lacan'ın Simgesel öncesi olarak tanımladığı İmgesel kavramı (The Imaginary) ise kimliği biçimlendiren imgeler ve fanteziler alanına tekabül eder. Egonun ikame etmeyi arzuladığı idealize edilmiş öteki imgesi olan hayali ötekinin alanıdır.

Julia Kristeva'nın Semiotic kavramı ise Lacan'ın Simgesel'i ile ilişkili olarak -tıpkı İmgesel gibi-dil öncesi deneyim alanına atıfta bulunur. Kristeva'nın ısrarla vurguladığı haliyle beden olgusu ile ilgilidir. Aynı zamanda bu alan, mikro düzeyde bedenden, makro düzeyde ise toplumsal (Simgesel) olandan kovulan ve benliğin/kimliğin sınırlarını tehdit eden nesne olan abject'in ('iğrenç' olanın) alanıdır.

Bu çalışma yönetmenliğini Atıf Yılmaz'ın yaptığı Aahhh Belinda (1986) filmindeki karakter dönüşümlerini Simgesel'le ilişkisi içinde İmgesel, Semiotic ve yine Kristeva'nın 'iğrençlik' (abject) ve 'murdarlık' (defilement) kavramları kapsamında incelemeyi hedeflemektedir.

Ters-zamanlı bir okumaya da (Simgeselden İmgesele/Semiotic'e) imkan veren bu karakter analizi ve görsel/filmsel çözümleme yöntemi ile filmin ana karakterinin aslında 'namevcut' Naciye olduğu gözler önüne serilir. Olay örgüsünün aksine filmsel öykü Naciye'nin Babanın Yasası'ndan kurtulmak üzere, İmgesel Düzen'e dönerek Serap'ı çağırması (İngilizce karşılığı ile 'To summon')

üzerine temellenir.

Çalışmanın sonucunda cunta sonrası toplum ve toplumsal konulardan uzaklaşmak zorunda kalarak kimlik tartışmalarına dönen Türk Sineması içinde -filmin 'fantastik' ve/veya 'gerçeküstücü' yapısına tezatla- Aahhh Belinda'nın gerçekçi bir ifadeye sahip olduğu görülür.

Adıyla müsemma Serap bir hayaldir ve 1980'ler Türkiye'sinde Naciye'lerin Babanın Yasası'ndan kaçışı mümkün değildir. Zira filmin finaline Babanın Yasası'na; öz babaya, kayınbabaya, baba olarak eşe dönüş tamamlandığında Naciye artık Simgesel Düzen'in içindeki yerini kabullenmiştir. Serap'a (hem karakter adı hem de kelimenin sözlük karşılığıyla) son verilmesi ve simgesel sisteme (toplumsala) dönüş (aynı zamanda dil evrenine [Naciye'nin ailesinin dili, eşinin dili, anne olarak Naciye'nin dili] dönüş) Serap'ın bu 'ahlaklı' evreni enfekte ettiği 'iğrenç'liğe de bir son verecek ve Naciye filmin 20. Dakikasında çağırdığı Serap'ı anlatının 90. dakikasında - Belinda şampuanı ile 'arınarak', 'temizlenerek' ve 'öz-kimliğini' yeniden kucaklayarak- defedecektir. Serap, gerçek olmayan nitelikleriyle, Naciye'nin -ve dönemin Naciye'lerinin- yüzüne takamadığı bir maskedir.

Anahtar Kelimeler: Abject, Semiotic, Simgesel, İmgesel, Temsil.

AAHHH BELİNDA UNIVERSES BEFORE THE SYMBOLIC ORDER: SEMIOTIC SERAP VS. IMAGINARY NACİYE

ABSTRACT

Lacan's concept of The Symbolic refers to the realm of language, culture and social norms that shape our understanding of the world. This is the domain of the signifier which is the linguistic representation of an object or idea. The symbolic order is the order of language and culture that structures our experience of reality; it is the field of prohibitions, rules and norms; in other words, it is the Law of the Father; it is the universe where the Other is formed. The Imaginary, which Lacan also defines as pre-Symbolic, corresponds to the field of images and fantasies that shape identity. It is the realm of the imaginary other, the idealized image of the other that the ego desires to substitute.

Julia Kristeva's concept of Semiotic, on the other hand, in relation to Lacan's Symbolic - just like the Imaginary - refers to the field of pre-linguistic experience. As Kristeva insistently emphasizes, it is related to the phenomenon of the body. At the same time, this field it the field of the abject which is the object that threatens the limits of the self/identity which is expelled from the body at the micro level and the social (Symbolic) at the macro level.

This study aims to analyse the character transformations in the movie Aahhh Belinda (1986, Dir: Atıf Yılmaz) within the scope of the Imaginary, Semiotic and Kristeva's concepts of 'abject' and 'defilement' in relation to the Symbolic.

With this character analysis and visual/filmic analysis method, which allows for a reverse-time reading (from Symbolic to Imaginary/Semiotic) it becomes obvious that 'non-existing' Naciye is the protagonist of the movie. Contrary to the plot, filmic story is based on Naciye's summoning Serap by returning to the Imaginary Order to get rid of the Father's Law.

As the conclusion of this study, it is seen that Aahhh Belinda, in contrast to the movie's fantastic and/or surrealist structure, is a realist film in Turkish Cinema which had to resort to identity debates after military junta which forbids discourses on society or social issues.

Serap, true to her name, is a fantasy and in 1980s Turkey, it is not possible for the Naciye's to escape from the Father's Law. When the return to the Law of the Father, to the father-in-law and to husband as father is completed in the finale of the movie, Naciye has accepted her place in the Symbolic Order. The end of Serap (both as a character name and the dictionary equivalent of the word) and the return to the symbolic system (the social) (as well as the return to the universe of language) [the language of Naciye's family, the language of her husband, the language of Naciye as a mother] will

also put an end to the 'abjection' with which Serap infects this 'moral' universe and in 20th minute of the movie. Naciye will dismiss Serap, in the 90th minute of the narrative - by 'purifying', 'cleansing' and re-embracing her 'self-identity' with Belinda shampoo. Serap, with her unreal qualities, is a mask that Naciye -and the Naciye's of the period- cannot wear on her face.

Keywords: *Abject, Semiotic, Symbolic, Imaginary, Representation.*

DİJİTAL PLATFORMLARDAKİ "TÜRK FİLMİ" İÇERİKLERİNİN TÜRSEL VE ANLATISAL ÖZELLİKLERİNE DAİR BİR İNCELEME: NETFLİX ÖRNEĞİ

Dr. Öğr. Üyesi İhsan KOLUAÇIK

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi

ihsankoluacik@gmail.com ORCID: 0000-0001-5525-2182

ÖZET

Sanatsal bir aktivite olmasının yanı sıra bir kitle iletişim aracı olarak da tanımlanabilen sinema, kod ve mesajların geniş kitlelere ulaştırılması noktasında başat rol oynamaktadır. Sinema, çekim ve gösterim teknikleri açısından teknolojinin gelişimine paralel olarak yeniliklerle iç içedir. Özellikle gösterim noktasında sinema, farklı platformlarda izleyiciyle buluşmaktadır. Günümüzde bu platformlardan birisi de yeni iletişim teknolojilerinin gelişimine paralel olarak ortaya çıkmış olan dijital platformlardır. Dijital platformlar, geleneksel medyanın karşısında yeni/dijital medyanın bir ürünü olarak internet yayıncılığının parçasıdırlar. Dijital platformlar, internetin yayıncılığının gelişmesiyle birlikte Türkiye'de farklı içerikler üretmeye başlamış ve başta gençler olmak üzere oldukça geniş bir izleyici kitlesine ulaşmışlardır. Bu içerikler arasında sinema, küresel anlamda dijital platformların diğer içeriklere göre daha az ürettikleri yapımlardır. Ancak yine de son dönemlerde özellikle Netflix başta olmak üzere Amazon Prime, Disney+ gibi dijital platformlar sinema alanında da içerikler üretiminde bulunmuşlardır. Dijital platformlar arasında sinema alanında içerik üreten en önemli internet tabanlı yapım şirketi Netflix'tir. 2015 yılından itibaren kurmaca uzun metraj filmler üretmeye başlayarak film endüstrisinin üretim, dağıtım ve gösterim süreçlerini değiştiren Netflix, 2020 yılından itibaren Türk filmi içeriği üretmeye başlamış ve günümüze kadar 20'ye yakın içerik üretmiştir. Netflix yapımı yerli filmlerin tür ve anlatı yapısı olarak çeşitlilik gösterdikleri, klasik anlatı yapısına sahip Netflix'in popüler içeriklerinin daha baskın olduğu, çağdaş anlatıya sahip filmlerinse az da olsa platformda yer aldığı görülmektedir. Çalışmada Netflix yapımı yerli filmlerin türsel ve anlatısal özellikleri, 2020-2023 yılları arasında çekilmiş olan bağımsız ve ana akım ikişer filmden yola çıkılarak ele alınacak betimsel analiz yöntemiyle değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Filmi içeriği, Dijital Platform, Netflix, tür, anlatı

AN INVESTIGATION ON THE GENRE AND NARRATIVE CHARACTERISTICS OF "TURKISH MOVIE" CONTENT ON DIGITAL PLATFORMS: THE CASE OF NETFLIX

ABSTRACT

Cinema, which can be defined as a mass communication tool as well as an artistic activity, plays a leading role in conveying codes and messages to large masses. Cinema is intertwined with innovations in parallel with the development of technology in terms of shooting and screening techniques. Especially at the point of screening, cinema meets the audience on different platforms. Today, one of these platforms is digital platforms that have emerged in parallel with the development of new communication technologies. Digital platforms are part of internet broadcasting as a product of new/digital media as opposed to traditional media. With the development of internet broadcasting, digital platforms have started to produce different content in Turkey and have reached a wide audience, especially young people. Among these contents, cinema is the least produced by digital platforms globally compared to other contents. However, in recent years, digital platforms such as Amazon Prime, Disney+, especially Netflix, have also produced content in the field of cinema. Netflix is the most important internet-based production company that produces content in the field of cinema among digital platforms. Starting in 2015, Netflix started to produce fiction feature films, changing the production, distribution and screening processes of the film industry. Since 2020, Netflix has started to produce Turkish film content and has produced nearly 20 content to date. It is seen that Netflix-produced domestic films vary in terms of genre and narrative structure, Netflix's popular content with a classical narrative structure is more dominant, while films with contemporary narratives take place on the platform, albeit to a lesser extent. In this study, the genre and narrative features of Netflix-produced domestic films will be evaluated with a descriptive analysis method based on two independent and two mainstream films made between 2020 and 2023.

Keywords: *Turkish Film content, Digital Platform, Netflix, genre, narrative*

KÜLTÜREL DİPLOMASİ VE SİNEMA: NURİ BİLGE CEYLAN FİLMLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Öğr. Gör. Dr. İrfan DURMUŞ

Munzur Üniversitesi, İİBF Fakültesi,

irfandurmus@munzur.edu.tr, ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-4858-7739

ÖZET

Uluslararası ilişkiler alanında kamu diplomasisi, devletlerin toplumsal ve kültürel unsurlarıyla küresel alanda öne çıkmak ve etkinliklerini arttırmak için önemli bir yere sahiptir. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrasında değişen küresel konjonktürle birlikte yeni kamu diplomasisi, geleneksel kamu diplomasisinden farklı bir anlayışla devlet ve sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, medya, kamuoyu, uluslararası kuruluşlar gibi devlet dışı aktörler aracılığıyla yürütülmektedir. Bu anlamda, kamu diplomasisi eğitimden yemek kültürüne, sağlıktan spora kadar farklı alanlarda uygulanmaktadır. Kültürel diplomasi de kamu diplomasisinin önemli ve etkili uygulama alanlarından birini oluşturmaktadır. Kültürel diplomasi, ülkelerin sanatsal ve kültürel faaliyetler aracılığıyla uluslararası kamuoyunda ulusal ve kültürel kimliğin tanıtılması ve olumlu temsilinin sunulmasını içeren faaliyetleri kapsamaktadır. Bu bağlamda, son yıllarda medya alanının kültürel diplomasinin yürütülmesinde önemli bir işleve sahip olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle Türk yapımı televizyon dizilerinin yurt dışına ihraç edilmesi ve birçok ülkede yüksek izlenme oranlarına sahip olması, kültürel ve iktisadi alana katkısının yanı sıra yabancı ülkelerin Türkiye ile ilgili önyargılarında olumlu yönde değişimlere neden olabilmektedir. Bununla birlikte sinema sektöründe yerli ve yabancı film festivallerinin kültürel diplomasi faaliyetlerinin önemli bir aracını oluşturduğunu söylemek mümkündür. Bu kapsamda uluslararası film festivalleri kadar ödüller kazanmış yönetmenlerin de kültürel diplomasi alanındaki rolünün sorgulanması önemli hale gelmektedir. Bu çalışmada, dünyada önemli film festivallerinde ödüller kazanmış yönetmen Nuri Bilge Ceylan'ın ve filmlerinin Türkiye'nin kültürel diplomasisindeki rolünü araştırmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı çalışmada, Nuri Bilge Ceylan ile ilgili Avrupa basınında çıkan haber ve eleştiri türündeki metinler doküman analizi tekniğinden yararlanılarak çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Diplomasisi, Kültürel Diplomasi, Uluslararası Film Festivalleri, Nuri Bilge Ceylan, Uluslararası İlişkiler.

CULTURAL DIPLOMACY AND CINEMA: AN EVALUATION ON NURİ BİLGE CEYLAN FILMS

ABSTRACT

In the field of international relations, public diplomacy has an important place for states to stand out and increase their effectiveness in the global arena with their social and cultural elements. Especially with the changing global conjuncture after the Second World War, new public diplomacy is carried out through non-state actors such as the state and non-governmental organizations, universities, media, public opinion and international organizations with a different understanding from traditional public diplomacy. In this sense, public diplomacy is practiced in different fields such as education, food culture, health and sports. Cultural diplomacy is one of the important and effective fields of public diplomacy. Cultural diplomacy encompasses activities that involve the promotion and positive representation of national and cultural identity in international public opinion through artistic and cultural activities. In this context, it is possible to say that in recent years, the media has played an important role in the conduct of cultural diplomacy. In particular, the export of Turkish-made television series abroad and their high ratings in many countries can cause positive changes in the prejudices of foreign countries about Turkey, in addition to their contribution to the cultural and economic sphere. In addition, it is possible to say that domestic and foreign film festivals in the cinema sector constitute an important tool of cultural diplomacy activities. In this context, it becomes important to question the role of directors who have won awards as well as international film festivals in the field of cultural diplomacy. This study aims to investigate the role of director Nuri Bilge Ceylan and his films, which have won awards at major film festivals around the world, in Turkey's cultural diplomacy. Using qualitative research method, the study analyzed the news and criticism texts about Nuri Bilge Ceylan in the European press by using document analysis technique.

Keywords: *Public Diplomacy, Cultural Diplomacy, International Film Festivals, Nuri Bilge Ceylan, International Relations.*

GÖRSEL TASARIMDA MEKÂN KULLANIMI: TEK MEKÂNLIK FİLMLER VE MEKÂN DÜZENLEMESİ

Maha Feki

Yüksek Lisans Öğrencisi (Mezun)

Marmara Üniversitesi

E-mail: officielmahaf@gmail.com, ORCID No 0000-0003-1496-7426

Tel No 05442624009

ÖZET

Bu çalışma, sinemasal mekânın oluşturulması ve tek mekânlık film çekimlerinin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu tür filmler, Jean Paul Sartre'ün 1944 yapımı "Gizli Oturum" tiyatro oyunuyla başlayarak sinema tarihinde önemli bir yere sahiptir. Tek mekânlık filmler, tarihsel olarak büyük ilgi görmüş ve edebiyat ve sinema dünyasında tartışmalara neden olmuştur. Bu tartışmanın temelinde, bu filmlerin mekân kullanımı, olay örgüsü, teması ve karakterlerindeki değişimler bulunmaktadır.

Çalışmanın literatür kısmında, sinemasal mekânın nasıl tasarlandığı, oluşturulduğu ve kullanıldığı detaylı bir şekilde ele alınacak. Ayrıca, 1948 ile 2020 yılları arasından seçilen altı ABD filmi örneklem olarak incelenecektir. Bu filmler, tek mekân konseptine yakın oldukları için seçilmiştir.

Ayrıca, düşük bütçeyle çekilmelerine rağmen gişede yüksek hasılat elde eden beş tek mekânda çekilen film de bu çalışmanın bir parçası olarak ele alınacaktır. Bu filmler, finansal açıdan başarılı oldukları için incelenmeye değer bulunmuşlardır.

Çalışmanın sonucunda, incelemenin mekân kullanımı, olay örgüsü, tema ve karakterler gibi konularda nasıl bir sonuca vardığı açıkça belirtilmelidir. Ayrıca, tek mekânlık filmlerin sinema dünyasındaki önemi ve etkisi vurgulanacaktır.

Anahtar kelimeler: Sinema tarihi, tek mekân, mekân kullanımı, olay örgüsü, tema, karakterler, düşük bütçe, gişe hasılatı, uyarlama.

Certainly, here is the revised summary translated into English:

THE USE OF CINEMATIC SPACE IN VISUAL DESIGN: SINGLE LOCATION FILMS AND CINEMATIC COMPOSITION

ABSTRACT

This study aims to examine the creation of cinematic space and the production of single-location film shoots. Such films hold a significant place in cinema history, starting with Jean

Paul Sartre's 1944 play "No Exit." Historically, single-location films have garnered substantial attention and sparked discussions in both literary and cinematic circles. The core of this discussion revolves around changes in spatial usage, plot, theme, and characters within these films.

In the literature section of this study, the design, construction, and utilization of cinematic space will be thoroughly explored. Additionally, six American films from between 1948 and 2020, which closely align with the single-location concept, will serve as the sample for analysis.

Furthermore, despite their low budgets, five films shot in single locations that achieved substantial box office success will be examined as part of this study. These films have been selected for their financial accomplishments.

At the conclusion of the study, the findings regarding spatial usage, plot, theme, and characters will be clearly stated. The significance and impact of single-location films in the world of cinema will also be emphasized.

Keywords: *Cinema history, single location, spatial usage, plot, theme, characters, low budget, box office revenue, adaptation, narrative language.*

SPİNOZA FELSEFESİNDE 'CONATUS' KAVRAMI İLE SİNEMADA İNSANIN VAR OLMA ÇABASI

Dr. Mahmut Kutlu

Bağımsız Araştırmacı

email: mahmudsami3@hotmail.com, Orcid: 0000-0002-5047-4234

Cep: 0554 130 00 90

ÖZET

Bu çalışma 2009 yapımı 'Agora' filmini Baruch Spinoza felsefesinde önemli bir yer tutan "conatus" kavramı üzerinden incelemektedir. Platon, Hobbes ve Descartes'ın fikirlerinden etkilenen, aydınlanma dönemi düşünürlerinden olan Spinoza (d. 24 Kasım 1632, Amsterdam Hollanda – ö. 21 Şubat 1677, Lahey Hollanda), insan ve evren hakkındaki modern fikirleri ile 17. yüzyıl felsefesinin önemli rasyonalistlerinden biri olarak kabul edilmiştir. Tanrı, varlık, doğa, insan, zihin, irade, akıl, duygu ve özgürlük gibi konuları açıklamaya çalışan Spinoza'nın önemli kavramlarından biri conatus kavramıdır. Spinoza'ya göre her varlık bir öze sahiptir ve zorunlu olarak bu özü korumak için çabalamaktadır işte conatus kendi varlığını sürdürme eğilimidir. İnsan doğasının fiili özünü oluşturan, çevredeki etkileşimlere karşı kendini kabullendirme gücünü ortaya koyan, zorunlu korunma isteğinin ifadesidir conatus. Conatus bütün evrende olduğu gibi insan oğlunun varolma nedenini ve çabasını açıklayan kavramdır. Çalışmanın amacı 'Agora' filmi ile conatus kavramı arasındaki ilişkiyi incelemektir. Senaryosu Amenábar ve Mateo Gil tarafından yazılan, Alejandro Amenábar'ın yönettiği İspanyol-İngiliz yapımı tarihi drama filmi 'Agora' üzerinden conatus kavramını araştıran çalışma, filmin baş kahramanı Hypatia'nın var olma mücadelesini inceleyerek film ile Spinoza felsefesi arasında güçlü bağlantılar kurmaya çalışmaktadır. Roma Mısır'ında filozof, matematikçi ve astronom olarak kendini kanıtlamaya çalışan Hypatia kargaşa ve huzursuzlukla çevrili şehirde klasik antik çağın düşünce bilgisini kurtarmak için mücadele vermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sinema, Felsefe, Spinoza, Conatus, Agora

THE CONCEPT OF 'CONATUS' IN SPINOZA'S PHILOSOPHY AND MAN'S EFFORT TO EXIST IN CINEMA

ABSTRACT

This study examines the 2009 movie 'Agora' through the concept of "conatus", which has an important place in the philosophy of Baruch Spinoza. Spinoza (b. 24 November 1632, Amsterdam Netherlands - d. 21 February 1677, Lahey Netherlands), one of the thinkers of the enlightenment period who was influenced by the ideas of Plato, Hobbes and Descartes, was one of the important rationalists of the 17th century philosophy with his modern ideas about humanity and the universe. One of the important concepts of Spinoza, who tries to explain issues such as God, existence, nature, human being, mind, will, reason, emotion and freedom, is the concept of conatus. According to Spinoza, every being has an essence and necessarily strives to preserve this essence. Conatus is the tendency to maintain its own existence. Conatus is the expression of the compulsory desire for protection, which constitutes the actual essence of human nature and reveals the power of self-acceptance against the interactions in the environment. Conatus is the concept that explains the reason for existence and efforts of human beings, as in the whole universe. The aim of the study is to examine the relationship between the movie 'Agora' and the concept of conatus. The study, which investigates the concept of conatus through the Spanish-British historical drama film 'Agora', written by Amenábar and Mateo Gil and directed by Alejandro Amenábar, tries to establish strong connections between the film and Spinoza's philosophy by examining the struggle for existence of Hypatia, the protagonist of the film. Trying to prove herself as a philosopher, mathematician and astronomer in Roman Egypt, Hypatia struggles to save the intellectual knowledge of classical antiquity in a city surrounded by chaos and unrest.

Keywords: *Cinema, Philosophy, Spinoza, Conatus, Agora*

TEKNOLOJİNİN SINIRINDA İNSANLIK: HIGH LIFE ÖRNEKLEMİNDE POSTHÜMANİZM VE SİNEMANIN KESİŞİMİ

Dr. Öğr. Üyesi Meltem CEMİLOĞLU/Yüksek Lisans Öğrencisi Kader KAYA

Üniversite Adı: Anadolu Üniversitesi

E-mail: mcemiloglu@anadolu.edu.tr, ORCID No: 0000-0002-8779-7555 / 0009-0008-2988-4539

ÖZET

Posthümanizm, bilim ve teknolojideki ilerlemelerin etkisi altında, insanlığın evrimsel sınırlarının ötesine geçme olasılığını merkeze alarak, modern epistemolojik, ontolojik tartışmalarda merkezi bir konuma sahiptir. Son yıllardaki hızlı teknolojik gelişmeler, yapay zeka, genetik mühendislik, nanoteknoloji ve biyomedikal inovasyonlar gibi alanlarda insan bedeni ve zihni üzerindeki dönüşümleri gündeme getirmiştir.Bu, sadece biyolojik ve fizyolojik boyutlarıyla değil, aynı zamanda kimlik, özne olma durumu ve varoluşsal anlamlandırmalar açısından da insanın kendisini nasıl tanımladığına dair temel sorgulamalara yol açmaktadır. Ayrıca, teknolojik ilerlemeler, etik ve ahlaki değerlerin gözden geçirilmesini, toplumsal normların sorgulanmasını ve etik standartların yeniden tanımlanmasını gerektirir. Bu bağlamda, posthümanist perspektif, çağdaş felsefi ve bilimsel tartışmalarda, insanın doğası ve geleceği hakkında derinlemesine analizler ve kritik yaklaşımlar sunarak, küresel bir paradigma değişikliğinin öncüsü olma potansiyeline sahiptir.

Sinema, endüstriyel bir yapı ve sanatsal bir ifade biçimi olarak kitle iletişim araçlarının etkileyici bir örneğidir. Bu yönüyle posthümanizm gibi çağdaş kavramları ve olguları görsel ve estetik bir dilde yansıtma kapasitesine sahiptir. Sinema, hikâye anlatımı teknikleri, görsel efektler ve hayal gücüyle, insanlık, teknoloji, varoluş ve etkileşimlere dair alternatif vizyonları geniş kitlelere sunma yeteneğine sahiptir.

Posthümanizmin güncel sinemadaki tezahürleri, çok yönlü bir analiz ve derinlemesine bir araştırma gerektirir. Bu bağlamda, mevcut çalışma, amaçlı örneklem seçimiyle belirlenen Claire Denis'ın High Life (2018) adlı filmi incelenmektedir. Film, idamla cezalandırılmış bireylerin uzayda gerçekleştirilen bilimsel deneylerde yer alması ve bu süreçte yaşadıkları bedensel ve zihinsel metamorfozları ele alır.

Çalışmanın amacı, filmde işlenen temalar aracılığıyla, insanın yalnızlıkla yüzleşmesi, toplumun etik sorumlulukları, evrimsel süreç, insan bedeni ve teknoloji gibi posthümanist düşüncenin

insanın kimliği ve geleceği üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Filmdeki görsel ve içeriksel unsurları analiz ederek ileri teknoloji ve genetik mühendisliğin insanın kimliği ve varoluşu üzerindeki etkileri incelenmiştir. Ayrıca, uzay gemisi içerisindeki deneklerin maruz kaldığı yalnızlık, insani ilişkilerin sınırlılığı ve bu sınırlılıkların psikososyal sonuçları, posthümanist bir çerçeve içerisinde kritik bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesiyle ortaya konmuştur. Filmin görsel ve içerik öğelerinin analiz edilmesi için önce alan yazından faydalanılmıştır. Sonrasında doküman analizi sonucu elde edilen bulgular, filmde betimlenen karakterlerin teknolojinin etkisiyle nasıl bir posthüman varlık haline evrildiğini ve bu dönüşümde bireylerin bedensel, zihinsel ve sosyal kimliklerinde nasıl köklü değişimlere uğradığını ortaya koyar.

Anahtar Kelimeler: Posthümanizm, Posthüman, High Life, İnsanın Dönüşümü, Teknoloji, Varoluş, Yalnızlık.

HUMANITY AT THE EDGE OF TECHNOLOGY: THE INTERSECTION OF POSTHUMANOSM AND CINEMA

ABSTRACT

Posthumanism, driven by advancements in science and technology, occupies a central role in contemporary epistemological and ontological debates by exploring the potential for humanity to surpass its evolutionary limits. The rapid progress in fields like artificial intelligence, genetic engineering, nanotechnology, and biomedical innovations has not only transformed the human body and mind but has also sparked fundamental questions about identity, subjectivity, and existential meanings. This shift challenges not only biological and physiological dimensions but also prompts a reevaluation of ethical values, societal norms, and ethical standards.

Cinema, as both an industrial structure and an artistic expression, serves as a potent example of mass communication's impact, offering a visual and aesthetic representation of contemporary concepts like posthumanism. Through storytelling techniques, visual effects, and imagination, cinema has the ability to present alternative visions of humanity, technology, existence, and interactions to a broad audience.

In this context, the study focuses on Claire Denis's purposefully chosen film "High Life" (2018), which delves into the participation of death-sentenced individuals in scientific experiments conducted in space, exploring the bodily and mental metamorphoses they undergo during this process.

The study aims to illuminate the impact of posthumanist thought on the identity and future of humanity through the film's themes, including solitude, society's ethical responsibilities, evolutionary processes, the human body, and technology. By analyzing the film's visual and content elements, the study investigates the effects of advanced technology and genetic engineering on human identity and existence. Additionally, it critically examines the isolation experienced by subjects within the spaceship, the limitations of human relationships, and the psychosocial consequences of these limitations within a posthumanist framework.

Conducted through the qualitative research method of document analysis, this research utilizes existing literature to inform the analysis of the film's visual and content elements. The findings from the document analysis reveal how characters depicted in the film undergo profound changes in their bodily, mental, and social identities as they evolve into posthuman entities under the influence of technology. This study contributes to the ongoing discourse on posthumanism, providing insights into its implications for the contemporary understanding of humanity and its future.

Keywords: *Posthumanism, Posthuman, Human Transformation, Technology, Existence, Loneliness.*

KÜRESEL EKOLOJİK SORUNLARA DİKKAT ÇEKEN MAN ANİMASYONU'NUN ÇEVRE EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Doç. Dr. Nazım Kaşot, Uz. Gönül Özalp

Milli Eğitim Bakanlığı, Lefkoşa, KKTC.

Doç. Dr. Nazım Kaşot ORCID: 0000-4848-7199

Uz. Gönül Özalp ORCID: 0000-0001-86273058

ÖZET

Doğayı kendi egemenliğinde bir varlık görerek doğal süreçlere her türlü müdahaleyi kendine hak gören insan anlayışı ekolojinin ilişkilerini anlamak yerine ekolojik ilişkileri bertaraf etmeye başlamıştır. Tam da bu noktada, yaratılan sorunlara yalnızca ekolojik bakış açısıyla sunulan çözüm arayışları yetersiz kalmıştır. Yeni arayışların çözümcü yaklaşımı olarak şekillenen "çevre bilimleri", insanların özellikle Sanayi Devrimi ile yaratmaya başladığı ve daha çok üretme hırslarıyla tüm dünyayı etkisi altına alan küresel ekolojik sorunlara disiplinlerarası bakış açısıyla çözüm bulabilmenin uyanışı şeklinde nitelendirilebilir. İnsanın dünyaya hükmetme çabasının sonucunda; uzun yıllar doğal kaynaklar insanın kendi çıkarları doğrultusunda kullanılmış ve buna bağlı olarak ortaya çıkan çevre kirliliği de genel anlamda çevre sorunlarını yaratmıştır. Çevre Kirliliği, bütün canlıların sağlığını olumsuz yönde etkileyen, cansız çevre varlıkları üzerinde maddi zararlar meydana getiren ve onların niteliklerini bozan yabancı maddelerin, hava, su ve toprağa yoğun bir şekilde karışması olayıdır.

Bu çalışmanın amacı Man Animasyonu'nun çevre eğitimi kazanımları açısından değerlendirilmesidir. Çalışma kapsamında nitel araştırma yöntemi tercih edilmiş ve betimleyici bir anlayışla doküman analizi incelemesinden yararlanılmıştır. Animasyon bir doküman olarak ele alınmış ve içerik analizi ile çözümlenmiştir. Steve Cutts'ın yönetmenliğini yaptığı ve 3 dakika 36 saniye süren Man Animasyonu, insanın neden olduğu küresel çevre sorunlarını ve bunların dünya üzerinde neden olduğu tehlikeli sonuçları çarpıcı bir şekilde ve kısa sürede ortaya koyması açısından tercih edilmiştir. İçerik analizinden sekiz farklı tema elde edilmiştir. İçerik analizinden elde edilen temalar altında da Bloom Taksonomisi'nin anlama düzeyi temel alınarak animasyonun çevre eğitimi açısından kazanımları listelenmiştir. İçerik analizinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda; insanın neden olduğu küresel ekolojik sorunlar listelenmiştir. Animasyon kapsamında belirlenen

temalar; Avcılık, Çöpler, Plansız Kentleşme, Ormansızlaşma, Su Kirliliği, Hava Kirliliği, Biyoçeşitlilik Kaybı, ve Besin Endüstrisinin Sağlığa Zararları şeklinde belirlenmiştir. Animasyonun çevre eğitimi açısından önemli bir materyal olduğu ve özellikle insan kaynaklı küresel ekolojik sorunlara yönelik yapılacak eğitimlerde yardımcı materyal olarak ortaokul, lise ve üzeri seviyedeki öğrencilere izlettirilebileceği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Küresel Çevre Sorunları, Biyoçeşitlilik Kaybı, Deniz Kirliliği, Çevre Eğitimi, Bloom Taksonomisi

EVALUATION OF MAN ANIMATION DRAWING ATTENTION TO GLOBAL ECOLOGICAL PROBLEMS IN TERMS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION

ABSTRACT

The human understanding, which sees nature as an entity under its sovereignty and considers it right to intervene in natural processes, has begun to eliminate ecological relations instead of understanding the relations of ecology. At this point, the search for solutions to the problems created only from an ecological perspective has proven insufficient. "Environmental sciences", shaped as the solutionist approach of new searches, can be described as the awakening of finding solutions from an interdisciplinary perspective to the global ecological problems that people started to create especially with the Industrial Revolution, and affected the whole world with their ambition to produce more. As a result of man's effort to dominate the world; for many years, natural resources have been used for people's interests, and the resulting environmental pollution has created environmental problems in general. Environmental Pollution is the intense mixing of foreign substances into the air, water, and soil, which negatively affects the health of all living things, causes material damage to inanimate environmental assets, and deteriorates their qualities.

The aim of this study is to evaluate Man Animation in terms of environmental education acquisitions. Within the scope of the study, the qualitative research method was preferred and document analysis was used with a descriptive approach. The animation was treated as a document and analyzed with content analysis. Man Animation, directed by Steve Cutts and lasting 3 minutes and 36 seconds, was chosen because it reveals the global environmental problems caused by humans and the dangerous consequences they cause on the world in a striking and short time. Eight different themes were obtained from content analysis. Under the themes obtained from the content analysis, the acquisitions of animation in terms of environmental education are listed based on the level of understanding of Bloom's Taxonomy. In line with the results obtained from the content analysis; Global ecological problems caused by humans are listed. Themes determined within the scope of the animation; have been determined as Hunting, Waste, Unplanned Urbanization, Deforestation, Water Pollution, Air Pollution, Biodiversity Loss, and Health Harms of the Food Industry. It is suggested that animation is an important material for environmental education and that it can be shown to secondary school, high school, and above students as an auxiliary material in training on human-induced global ecological problems.

Keywords: *Global Environmental Problems, Biodiversity Loss, Marine Pollution, Environmental Education, Bloom's Taxonomy*

EDEBİYATTAN SİNEMAYA NESNENİN KİMLİK POETİKASINA FENOMENOLOJİK YAKLAŞIM: "FİKRİMİN İNCE GÜLÜ" VE "SARI MERCEDES"

Nesligül KURUCU

Doktora Öğrencisi,

Çukurova Üniversitesi, İletişim Fakültesi, İletişim Çalışmaları Bölümü,

neslikurucu01@gmail.com, ORCİD: 000-0001-9195-1108.

ÖZET

Nesne, modern yaşamla birlikte toplumda ortak bir dil kurmada önemli bir araç olmuştur. Nesnenin toplumdaki rolü statüyü temsil ettiğinde nesne salt varlık olmaktan öteye taşınıp özne konumuna gelmektedir. Bu doğrultuda çalışmada, Adalet Ağaoğlu'nun "Fikrimin İnce Gülü"(1976) romanı ile Tunç Okan yönetmenliğinde "Sarı Mercedes"(1992) adı ile sinemaya uyarlanan filmi incelenecektir. Roman ve filmde Almanya'da işçi olarak çalışan Bayram'ın biriktirdiği parasıyla aldığı "bal rengi" Mercedes marka arabası ile köyüne dönerken çıktığı yolculukta nesne ve kimliği arasındaki mesafede nesnenin özne konumuna dönüşmesi, nesnenin karakterin yaşamındaki hâkimiyeti analiz edilecektir. Çalışmada, Bayram'ın yolculuk sırasında, toplumda saygın bir kimlik oluşturma arzusunu "Balkız" adını verdiği Mercedes'i ile kendi varlığını anakronik karışım ile somutlaştırması amaçlanmaktadır. Romanda ve filmde Mercedes yüceltilen nesne konumundadır. Bu doğrultuda çalışmada, edebiyattan sinemaya Bayram'ın kendini nesne ile anlamlı kılması incelenecektir. Mercedes'in öznenin var olma aracı olarak görülmesi roman -film çözümlemesi çerçevesinde kıyaslanarak tartışılacaktır. Çalışma kapsamında, arabası ile kimlik kazanan Bayram'ı Mercedes 'siz özerk düşünmenin imkânsızlık sebebi ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Sonuç olarak çalışmada, Mercedes'in Bayram'ın bilincindeki algısının rastlantısal değil mutlak bir nesne üzerinden kimliğini ele geçirmesi, Bayram ile Mercedes arasındaki ayrılmaz bağ fenomenolojik yaklaşım açısından değerlendirilecektir. Fenomenolojik varoluş ile özneyi kuşatan nesnenin Bayram'ın dönüş yolculuğunda beden-nesne arasındaki mesafenin beden-özne konumuna dönüşmesi tartışılacaktır. Özneleşmiş nesnenin birliği Bayram ve Mercedes üzerinden açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat ve Sinema, Sarı Mercedes, Nesne, Kimlik, Fikrimin İnce Gülü

PHENOMENOLOGICAL APPROACH TO THE IDENTITY POETICS OF THE OBJECT FROM LITERATURE TO CINEMA: "THE THIN ROSE OF MY IDEA" AND "YELLOW MERCEDES"

ABSTRACT

The object has been an important tool in establishing a common language in society along with modern life. When the role of the object in society represents the status, the object moves beyond being a mere being and becomes a subject. In this direction, the study will examine Adalet Ağaoğlu's novel "The Thin Rose of My Idea" (1976) and the film "Yellow Mercedes" (1992), directed by Tunç Okan, which was adapted to cinema. In the novel and the movie, Bayram, who works as a worker in Germany, goes on a journey back to his village with the "honey-coloured" Mercedes car he bought with the money he saved, and the distance between the object and its identity, the transformation of the object into subject status, and the dominance of the object in the character's life will be analyzed. The aim of the study is to embody Bayram's desire to create a respectable identity in society during the journey with his Mercedes, which he called "Balkiz", and his own existence with an anachronistic mixture. In the novel and in the film, Mercedes is the glorified object. In this direction, in the study, from literature to cinema, Bayram's making himself meaningful with an object will be examined. The view of Mercedes as the subject's means of existence will be discussed by comparing it within the framework of the novel -film analysis. Within the scope of the study, it was tried to reveal the reason for the impossibility of thinking independently about Bayram, who gained identity with his vehicle, without Mercedes. As a result, in the study, the perception of Mercedes in Bayram's consciousness taking over her identity through an absolute object, not a random one, and the inseparable bond between Bayram and Mercedes will be evaluated in terms of phenomenological approach. The transformation of the distance between body-object into body-subject position on the return journey of Bayram, who surrounds the subject with phenomenological existence, will be discussed. The integrity of the subjectified object will be explained through Bayram and Mercedes.

Keywords: *Literature and Cinema, Yellow Mercedes, Object, Identity, The Thin Rose of My Idea*

ESKİ ANKARA'YA SİNEMAYLA BAKMAK: DÜTTÜRÜ DÜNYA ve İTİRAF ÖRNEKLERİ

Öğr. Gör. Evşen ÇERKEŞLİ

E-mail evsen.cerkesli@altinbas.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8815-4300

Tel. No: 0535 291 07 75

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti olarak seçilen Ankara, zaman içinde küçük bir taşra kasabasından merkez konumuna gelir. Ankara'nın ülkenin doğu ve batı yakaları arasında köprü vazifesi görmesi, bu şehrin aslında çoğu zaman kültürel anlamda arada kalmışlığına işaret eder. Başka bir deyişle Anadolu'nun sıkışmışlığıyla bir başkentin imkânları arasında salınıp duran şehrin değişen demografik yapısını ve süreç içinde uğradığı sosyokültürel kırılmaları, arka fonunda bu şehri ele alan Zeki Ökten'in 1988 yapımlı Düttürü Dünya'sı ve Zeki Demirkubuz'un 2002 yapımlı İtiraf'ı üzerinden okumak şehrin maruz kaldığı dönüşümün ipuçlarını sinema sanatı aracılığıyla izleyebilmeyi mümkün kılar.

Düttürü Dünya, Ankara'da geceleri pavyonda klarnet çalarak hayatını kazanan Mehmet ve çevresini ele alırken genelde 1980'li yılların atmosferini özelde de Ankara'nın o dönemki görünümünü yansıtmaktadır. Kısıtlı olanaklarıyla hayata tutunmaya çalışan sıradan insanların umut ve umutsuzluk arasındaki gelgitleri, yaşadıkları maddi zorluklar ve insan ilişkileri oldukça gerçekçi bir üslupla anlatılır. İtiraf'ta ise karısı Nilgün'ün kendisini aldattığını öğrenen Harun'un onunla yüzleşme sürecinde yaşananlar 2000'lerin hemen başındaki Ankara'da geçer.

Bu çalışmanın amacı, Düttürü Dünya ve İtiraf filmlerini toplum bilimsel eleştirinin ilkeleri doğrultusunda derinlemesine betimlemeyle inceleyerek filmleri aldıkları ödüller, oyuncu kadroları, film afişleri, mekân olarak "gecekondu" varlığı, kullanılan kıyafet ve aksesuarlar gibi alt başlıklar üzerinden Ankara'nın kültürel geçmişini aydınlatmaya yardımcı olacak şekilde analiz etmektir. Böylelikle başkent Ankara'nın otuz beş ve yirmi bir yıl önceki hâllerinden günümüze kalanların ve zamanla değişenlerin görünürlük kazanmasına sanatsal bir enstrüman olan sinema yardımıyla bakılarak bahsi geçen farklılaşmalar kalıcı hâle getirilebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ankara, sinema, mimari, toplum bilimsel eleştiri, 1980'li yıllar

LOOKING AT OLD ANKARA THROUGH CINEMA: DÜTTÜRÜ DÜNYA and İTİRAF EXAMPLES

ABSTRACT

Ankara, chosen as the capital of the Republic of Turkey, became a center from a small provincial town over time. The fact that Ankara acts as a bridge between the eastern and western sides of the country indicates that this city is often culturally in between. In other words, Zeki Ökten's 1988 production of Düttürü Dünya and Zeki Demirkubuz's 2002 production of İtiraf, which deal with the changing demographic structure of the city, which oscillates between the stuckness of Anatolia and the possibilities of a capital, and the sociocultural fractures it has experienced in the process, in the background of this city. Reading through it makes it possible to follow the clues of the transformation the city has undergone through the art of cinema.

While Düttürü Dünya deals with Mehmet and his circle, who earned their living by playing the clarinet in the pavilion at night in Ankara, it reflects the atmosphere of the 1980s in general and the appearance of Ankara at that time in particular. The fluctuations between hope and despair, the financial difficulties they experience, and the human relationships of ordinary people trying to hold on to life with their limited resources are depicted in a very realistic style. In İtiraf, Harun learns that his wife Nilgün is cheating on him and what happens when he confronts her takes place in Ankara in the early 2000s.

The aim of this study is to examine the films Düttürü Dünya and İtiraf with in-depth description in line with the principles of social scientific criticism, and to help shed light on the cultural past of Ankara through subheadings such as the awards they received, casts, film posters, the existence of "shantytowns" as a location, the clothes and accessories used. way to analyze it. Thus, the mentioned differences can be made permanent by looking at the visibility of what has survived from the state of the capital Ankara thirty-five and twenty-one years ago and what has changed over time, with the help of cinema, an artistic instrument.

Keywords: *Ankara, cinema, architecture, sociological criticism, 1980s*

2010 SONRASI TÜRK SİNEMASINDA ANNE KİMLİĞİNİN TEMSİLİ

Prof. Dr. Nesrin KULA

Afyon Kocatepe Üniversitesi

dknesrin@aku.edu.tr , ORCİD: 0000-0003-4311-9477

ÖZET

Bireyler, toplumla özne olarak iletişim kurabilmek ve öznel bilgi dünyalarını zenginleştirerek zihinsel kavramlar geliştirebilmek için, toplumsal sistemi anlamlandırmak durumundadır. Bireyler içinde yaşadıkları toplumsal gerçekliği anlamlandırabilmek adına sinemadaki temsillerden yararlanmaktadırlar. Bu durum sinemanın kültürel ve ideolojik yönlendirmelerinden etkilenmelerini de beraberinde getirmektedir. Sinemada yer alan temsiller, izleyicilerin zihninde kadına ve erkeğe atfedilen toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin klişeler/stereotipler oluşturmaktadır. Annelik de kadının yaşam sürecinde edindiği kimliklerden biri olarak görülmektedir.

Annelik kurumu, kadın çalışmaları tarafından, ya ataerkil bakış açısıyla çok fazla yüceltilmekte, ya da feminist bir perspektifle kadın ve erkek arasındaki farklılığı derinleştirmesi nedeniyle eleştirilmektedir. Annelik temsili, sinemada kalıp yargıların daha net çözümlenebildiği bir çalışma alanı olarak görülmektedir. Sinemada karşılaşılan anne karakterler daha çok kadının ikincil konumunu pekiştirecek şekilde ve fedakâr/iyi annelik üzerinden idealize edilerek temsil edilmektedir. Sinemada anne kimliğine ilişkin kültürel temsiller ve çeşitli söylemler/göstergeler yoluyla ataerkil değerler üzerinden üretilen ideolojiler, cinsiyet ayrımını meşrulaştırmaktadır.

Sinemada anne kimliğine ideolojik, sosyolojik, psikanalitik ve feminist perspektifle bakılabilmektedir. 2010 sonrası Türk sinemasında yaşanan değişim, kadın ve anne karakterlerine de yansımış, klişe karakterler yerine daha farklı anne temsilleri görülmeye başlanmıştır. Bildiride 2010 sonrası Türk sinemasında anneliği konu alan filmlerde, yönetmenlerin anneliği hangi bakış açısıyla ve hangi ideolojiyle değerlendirdiklerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çalışmada amaca yönelik örneklem metoduyla anlatısında anne karakterlerin yer aldığı dört film seçilmiştir. Zerre (2012), Anayurdu (2015), Toz Bezi (2015) ve Annem (2019) filmleri anneliğin nasıl temsil edildiği açısından niteliksel içerik analizi yöntemi ile çözümlenmiştir.

Zerre ve Annem filmlerinde fedakâr anne temsiline, Anayurdu filminde ise fedakâr anne söylemine yaslanan, boğan/bunaltan (kadir-i mutlak) olumsuz anne temsiline rastlanmaktadır. Toz bezi

filminde ise anne karakter kızını bırakıp kaçarak, Türk Sinemasındaki fedakâr anne temsilinin dışına çıkmaktadır. Annelik ile ilgili temsiller, filmi üreten tüm aktörlerin ve izleyenlerin ürettiği ideoloji alanına gönderme yapmakta, böylece ataerkil ideolojiyi yeniden üretilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Temsil, Türk Sineması, Annelik, Kimlik, İdeoloji

REPRESENTATION OF MOTHERNESS IDENTITY IN TURKISH CINEMA AFTER 2010

ABSTRACT

Individuals must make sense of the social system to communicate with society as subjects and to develop mental concepts by enriching their subjective world of knowledge. Individuals benefit from representations in cinema to make sense of the social reality they live in. This situation also causes them to be affected by the cultural and ideological orientations of cinema. The representations in the cinema create stereotypes in the minds of the audience regarding the gender roles attributed to women and men. Motherhood is also seen as one of the identities a woman acquires throughout her life.

The institution of motherhood is either highly praised by women's studies or criticized for deepening the difference between men and women. The representation of motherhood is seen as a field of study where stereotypes can be resolved more clearly in cinema. The mother characters that encountered in the cinema are mostly represented in a way that reinforces the secondary position of the woman and are idealized through altruistic/good motherhood. Cultural representations of maternal identity in cinema and ideologies produced through various discourses/indicators based on patriarchal values legitimize gender discrimination.

The representation of motherhood in cinema can be viewed from sociological, psychoanalytic, and feminist perspectives. The change experienced in Turkish cinema after 2010 was also reflected in the characters of women and mothers, and different representations of mothers began to be seen instead of stereotypical characters. In the research, four films with mother characters in their narratives were selected by purposive sampling method. The films Zerre (2012), Anayurdu (2015), Toz Bezi (2015) and Annem (2019) were analysed using the qualitative content analysis method in terms of how motherhood is presented.

In the movies Zerre and Annem, the representation of a self-sacrificing mother is seen, and in the movie Anayurdu, a negative mother representation that stifles/overwhelms (omnipotent) who relies on the discourse of a self-sacrificing mother is seen. In the movie Toz Bezi, the mother character leaves her daughter and runs away, going beyond the representation of a self-sacrificing mother in Turkish Cinema. Representations about motherhood refer to the field of ideology produced by all the actors who produce the film and the audience, thus reproduce the patriarchal ideology.

Keywords: *Representation, Turkish Cinema, Motherhood, Identity, Ideology*

"BAHAR İSYANCIDIR" ADLI 2013 YAPIMI UZUN METRAJ SİNEMA FİLMİNİN MEKANLARI AÇISINDAN TOPLUMSAL BELLEK"

Prof. Dr. Selma Köksal

Düzce Üniversitesi

Mimarlık Sanat ve Tasarım Fakültesi, Radyo Sinema Tv Bölümü, Sinema Anasanat Dalı

selmakoksalcekic@gmail.com, ORCİD: 0000-0002-6911-5442

ÖZET

"BAHAR İSYANCIDIR", özgün senaryosunu tek başıma yazdığım ve 2012 yılında çekimlerini yönetmen olarak tamamladığım, zorunlu nedenlerle filmin yapımcılığını da üstlendiğim, aynı zamanda filmin başrollerinden "RÜYA" karakterini canlandırdığım 97 dakikalık sinema filmim.

"BAHAR İSYANCIDIR" filmimin çekimleri Mart ve Nisan 2012 tarihleri arasında gerçekleşti. Hatta filmin gereksinmesi olan 1 Mayıs görüntüleri için 2012 yılı 1 Mayıs'ını görüntü yönetmeni ve sesçi arkadaşlarla birlikte bir gün olarak çektik ve filmin hikayesinde geçen 1990 yılların sonları ve 2000 li yılların başlangıcını imleyen zaman dilimine uyarladık. 1 Mayıs 2012 Taksim'de gerçekleşen son 1 Mayıs kutlamasıydı.

"BAHAR İSYANCIDIR" filminin öyküsü; 90 lı yıllardan başlayarak 2010 lu yıllara kadar süren bir zaman diliminde, bağımsız bir tiyatro topluluğunun ve onu oluşturan bireylerin özgün hikayelerinden oluşmakta idi. Kahramanlarımızın sıkışmışlıkları ve çatışmalarının arka planında sürekli değişen, dönüşen ve özellikle gençliğin sıkıştığı bir Türkiye panoraması çizilmeye çalışıldı.

"BAHAR İSYANCIDIR" ana mekanı Istanbul ve o dönemlerde Tiyatro, Sinema, Dans, Müzik gibi sanatlara ev sahipliği yapan Istanbul'un özellikle Beyoğlu, Taksim Meydanı, İstiklal Caddesi, Tarlabaşı, Sıraselviler gibi semtleri, mahalleri, caddeleri ile Sirkeci, Karaköy gibi Semtleri idi.

Filmin kaydettiği mekanların nerdeyse tamamı, 2013 Gezi Olayları sonrası tamamiyle sanatın merkezi olma durumundan çıkartılmış, soylulaşma projeleri ile Turist konaklama, yeme içme, alışveriş alanlarına dönüştürülmüştür.

"Bahar İsyancıdır" 2. Uluslararası Kashmir(Hindistan) Film Festivali'nden en iyi 2. Uluslararası film ödülü almıştır. 1. Olan film ile "Bahar İsyancıdır" filminin bütçesi arasında nerdeyse 100 kat fark

vardır.

Bu bildiri çalışmasında, "BAHAR İSYANCIDIR" filminin ana mekanları, dönüşen değişen yeni halleri ile görsel çözümleme ve göstergebilim teknikleri kullanılarak karşılaştırmalı olarak irdelenecek, toplumsal belleğe akademik yöntemlerle katkı sağlamak hedeflenecektir.

"BAHAR İSYANCIDIR" ADLI 2013 YAPIMI UZUN METRAJ SİNEMA FİLMİNİN MEKANLARI AÇISINDAN TOPLUMSAL BELLEK" başlıklı bildirimde, sinema sanatının sinematoğrafi makinesinin icadından başlayarak, günümüze değin yapılan tüm filmlerde, "Sinema ve Gerçeklik" ilişkisi bağlamında, sinema sanatının gerçek zaman ve mekan görüntülerini alıcıya alabilme ve bu görselleri tüm zamanlara sunabilme gücüne tanıklık etmekteyiz.

Lumier kardeşlerin çekimlerini gerçekleştirdiği ilk filmlerden bu yana, sinema sanatının mekanla ilişkisinin kopmaz bir bütünlük içinde olduğunu görmekteyiz. Mekanda ve zamanda heykeltrajlık yapabilen sinema sanatı için, gerçek mekanlar, şehirler, şehirlerin adeta yaşayan kimlikleri , her daim sinema sanatının asal ekseni olmakta, sinema bu asal eksende yaratısını gerçekleştirebilmektedir.

Bu durum, sinema ve kadrajına aldığı her bir görüntüde bize bir bellek çalışmasını, bellek hatırlatmasını, bellek, zihin değerlendirmesini de sunmaktadır.

"Bahar İsyancıdır" adlı 2013 yapımı uzun metraj sinema filminin Mekanları Açısından Toplumsal Bellek başlıklı bildirimde; Istanbul şehrini ve İstanbul'un 2012 ile 2023 yılları arasındaki büyük değişimini , "Bahar İsyancıdır" adlı 2012 yılında çekimlerini gerçekleştirdiğim sinema filmimin Istanbul ve İstanbul'un semtleri sokakları meydanları caddeleri üzerinden, gerçek görüntüleri ile 2023 yılında fotoğrafladığım şimdiki zaman görüntülerini karşılaştırmalı olarak izleyici ve sonrada okuyuculara sunulacaktır.

11 yıllık zaman dilimindeki büyük değişimin tekabül ettiği kavramlar üzerine öncelikle benim yaptığım araştırmayı sunup, izleyici ve okuyuculara bu kavramların açtığı sorunsallar üzerine düşünmeye davet edeceğim.

Çalışmam; öncelikle benim yaptığım görsel çözümlemelerle başlayıp, izleyici, dinleyici ve okuyucu zihninde devam etmesini arzuladığım, açık sonlu bir çalışma olacaktır.

Göstergebilimin " belirti", "ikon", "simge" "mitonomi", kavramları üzerinden yapılan bir metadoloji yöntemini kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mekan, Filmsel Zaman Ve Mekan,Soyluluşma, Tanıklık,Istanbul, Taksim Meydanı, İstiklal Caddesi, Tarlabaşı, Sıraselviler

SOCIAL MEMORY IN TERMS OF THE LOCATIONS OF THE 2013 FEATURE FILM "SPRING IS REBELLIOUS"

ABSTRACT

"SPRING IS A REBELLIOUS" is my 97-minute motion picture, the original script of which I wrote alone and completed filming as a director in 2012, I also produced the film for mandatory reasons, as well as portraying the character "RÜYA", one of the leading roles of the film.

The filming of "SPRING IS REBELLIOUS" took place between March and April 2012. In fact, for the May 1st images required by the film, we shot May 1st of 2012 as a day together with cinematographer and sound artist and adapted it to the time period marking the end of the 1990s and the beginning of the 2000s, which takes place in the story of the film. May 1st, 2012 was the last May 1st celebration that took place in Taksim Square.

The story of the film "SPRING IS REBELLIOUS"; Starting from the 90s until the 2010s, it consisted of the original stories of an independent theater company and the individuals who made it up. Against the background of the jams and conflicts of our heroes, an attempt was made to draw a panorama of Turkey, which is constantly changing, transforming, and especially youth is stuck.

The main venue of "SPRING IS REBELLIOUS" was Istanbul and especially the districts, neighborhoods, streets such as Beyoglu, Taksim Square, Istiklal Street, Tarlabasi, Siraselviler, which hosted arts such as Theater, Cinema, Dance, Music at that time.

Almost all of the places recorded by the film have been completely removed from being the center of art after the Gezi Events of 2013 and have been transformed into tourist accommodation, eating, drinking and shopping areas with gentrification projects.

"Spring is Rebellious" has received an international film award. from the International Kashmir(India) Film Festival in 2014 . (2. Best İnternational Film Avard)

In this paper, the main locations of the film "SPRING IS REBEL" will be examined comparatively by using visual analysis and semiotics techniques with their changing and changing new states, and it will be aimed to contribute to social memory with academic methods.

In the statement entitled "SOCIAL MEMORY IN TERMS OF THE LOCATIONS OF THE 2013 FEATURE FILM "SPRING IS REBELLIOUS", we testify to the power of cinema art to receive real time and space images and to present these images to all time. In all films made since the invention of the cinematographic machine, starting with the invention of the cinema machine, in the context of the relationship between Cinema and Reality.

Since the first films made by the Lumier brothers, we have been seeing that the relationship of the art of cinema with space is in an inseparable integrity. For the art of cinema, which can be sculpted in space and time, real places, cities, almost living identities of cities, have always been the prime axis of cinema art, cinema can realize its creation on this prime axis. This situation also offers us a memory study, memory reminder, memory, mind evaluation in each image it takes into its cinema and frame.

In the notification titled Social Memory in terms of the locations of the 2013 feature film "Bahar is Rebellious", the city of Istanbul and the great change of Istanbul between 2012 and 2023, the real images of my movie I shot in 2012 called "Bahar is Rebel" will be presented to the audience and then to readers through the streets of Istanbul and Istanbul's districts, squares, streets, and the present-day images I photographed in 2023 with the actual images. Decatur will be presented to the audience and then to the readers.

My work will be an open finite work that I want to start with the visual analyses that I make first and continue in the minds of the audience, listener and reader. A methodological method based on the concepts of "symptom", "icon", "icon", "mythonomy" of semiotics will be used.

Keywords: *Space, Fılmıc Tıme And Space,Gentrıfıcatıon, Testımony, Istanbul, Taksım Square, Istıklal Street, Tarlabası, Sıraselvıler*

HOLLYWOOD SİNEMASINDA İDEALİZE EDİLEN KADINLARIN DÖNÜŞÜMÜ: MANIC PIXIE DREAM GIRL VE THE COOL GIRL

Yağmur Çağla Karakaş

Dokuz Eylül Üniversitesi Film Tasarımı Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

yagmurckarakas@gmaiil.com - https://orcid.org/0000-0003-2850-748X

Emrah Suat Onat

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Film Tasarımı ve Yönetmenliği Bölümü Öğretim Üyesi

E-Posta: emrah.onat.deu.edu.tr; emrahsuatonat@gmail.com, Orcid: 0000-0001-9357-0739

ÖZET

Felsefi metinler, mitler, sanat yapıtları gibi toplumsal üretimler ideolojiktir ve egemen olan dünya görüşünü yansıtırlar. Yüzyıllar boyunca bu dünya görüşü erkek egemen kalıptan beslenmiştir.

Erkeğe karşıt olarak konumlanan kadın ve doğa gibi kategoriler ise aşağı olarak konumlandırılmış, birçok kültürel üretimde erkek özneye tabi birer nesne olarak inşa edilmişlerdir. Hollywood stüdyolarında üretilen filmlerin de erkek egemen dünya görüşünün izlerini taşıdığını söylemek mümkündür. Klasik Hollywood sinemasında iyi kadın evine bağlı, sadakat sahibi, iyi bir eş ve iyi bir anne olmak ile karakterizedir. Edilgendir ve aktif olan erkeğe karşıt bir konumu işaretler. Erkek karakter ise dışarıda eyleyen bir öznedir. Ancak 20. yüzyılın sonları ve 21. yüzyılın başlarına gelindiğinde Hollywood filmlerinde iyi kadın olma ile ilişkilendirilen özelliklerde birtakım değişikliklerin meydana geldiği görülmektedir. Bu çalışmada kadın temsillerindeki değişimleri incelemek üzere Manic Pixie Dream Girl (2007) ve The Cool Girl (2012) adlı iki film klişesinden faydalanılmıştır.

Manic Pixie Dream Girl; erkek protagonistin ihtiyacı doğrultusunda var olan ancak kendi başına var olamayan, kendine ait bir yaşam öyküsü ve amacı bulunmayan, erkek protagonistin sıkıcı hayatını renklendiren, onu yaşama bağlayan, ona ilham olan, onu olduğu haliyle kabul eden, güzel ve neşeli, 'diğer kadınlar' gibi olmayan eksantrik bir kadını ifade eder. The Cool Girl klişesi ise stereotipik anlamda erkeğin sevdiği şeyleri seven bir kadın klişesini imler. Filmdeki erkek

protagonist neyi istiyorsa o da onu ister ve aynı zamanda o olur. Dolayısıyla erkek protagonistin arzusuna göre şekillenir ve bu durumdan mutluluk duyar. Havalıdır, seksidir, eğlencelidir ve en önemlisi 'diğer kadınlar' gibi değildir. Bu iki film klişesi de aslında gerçekçi olmaktan çok uzaktır, özünde bir fanteziyi ifade eder. Sonuç olarak 'iyi kadın' olmak ile ilişkilendirilen özelliklerin, sosyokültürel düzlemdekidönüşümlerden etkilendiği ve farklılaştığı ancak bu özellikleri belirleyen hâkim görüşün -hala- heteronormatif ve fallogosantrik bir anlayıştan üretildiği söylenebilir.

Yöntem: Hollywood filmlerindeki kadın temsilleri diegetik ilişkileri içinde ele alınacak ve bu düzlemde özne/nesne konumları, taşıdıkları ideolojik anlamlara göre analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Hollywood Sineması, Kadın Temsilleri, Fallogosantrizm, Manic Pixie Dream Girl, The Cool Girl

THE TRANSFORMATION OF IDEALIZED WOMEN IN HOLLYWOOD CINEMA: MANIC PIXIE DREAM GIRL AND THE COOL GIRL

ABSTRACT

Social constructions like philosophical texts, myths, and artworks are ideological and they reflectv the dominant worldview. Throughout centuries, this worldview has been nourished by a male- dominated pattern. Categories positioned in opposition to men, such as women and nature, have been relegated to a lower status and constructed as objects subordinate to the male subject in many cultural productions. It is possible to say that films produced in Hollywood studios also bear traces of this male-dominated worldview. In classical Hollywood cinema, a good woman is characterized by being devoted to her home, loyal, a good wife, and a good mother. She is passive and in opposition to the active male. The male character, on the other hand, is an active subject outside. However, as we reach the end of the 20th century and the beginning of the 21st century, it can be

observed that some changes have occurred in the characteristics associated with being a good woman in Hollywood films. In this study, two film clichés, Manic Pixie Dream Girl (2007) and The Cool Girl (2012), were utilized to examine the changes in female representations.

*The Manic Pixie Dream Girl refers to an eccentric woman who exists according to the needs of the male protagonist but cannot exist independently. She lacks her own life story and purpose, and she brightens up the dull life of the male protagonist, connecting him to life, inspiring him, and accepting him as he is. She is beautiful, cheerful, and unlike the 'other women'. The Cool Girl cliché implies a woman who stereotypically enjoys the things that men like. She wants what the male protagonist wants and simultaneously becomes that. Therefore, she shapes herself** according to the desires of the male protagonist and finds happiness in this. She is cool, sexy, fun, and most importantly, not like the 'other women'. Both film clichés are far from being realistic and essentially represent a fantasy.*

In conclusion, it can be said that the characteristics associated with being a 'good woman' are influenced and differentiated by socio-cultural transformations, but the prevailing view that determines these characteristics is still produced from a heteronormative and phallogocentric understanding.

Method: Female representations in Hollywood films will be examined within diegetic relationships, and their subject/object positions will be analyzed based on the ideological meanings they carry.

Keywords: *Hollywood cinema, Female representations, Phallogocentrism, Manic Pixie Dream Girl, The Cool Girl*

TÜRK SİNEMASINDAN ÖRNEKLERLE TERÖR VE TERÖRİZM SÖYLEMİ

Yezdan ÇELEBİ

Araştırma Görevlisi, Üsküdar Üniversitesi,

yezdan.celebi@uskudar.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5709-9652

ÖZET

Terör Latince "terrere" kelimesinden gelir ve "korku salmak, dehşete düşürmek, yıldırmak" anlamlarına gelmektedir. Terör ve terörizm arasında ince bir anlam farkı bulunmaktadır. Terör korku salmak, dehşet saçmak olarak tanımlanırken, terörizm kavrama siyasal bir içerik katmaktadır. Terörün siyasi bir amaçla, örgütlü, sistemli, sürekli, taktiksel ve planlı olarak kullanımını kasteder. Terör çağımızın en önemli meseleleri arasında yer alır. 11 Eylül 2001'de ABD'ye yönelik saldırılar sonrasında dünya kamuoyunun ve hükümetlerinin bir numaralı gündem maddesi haline gelmiştir. Bir popüler kültür ögesi olan sinema doğası gereği tarihsel olay ve olgulardan, güncel konulardan etkilenmektedir. Terör konusu da dünyamızın bir gerçeğidir ve bu gerçeklikten beslenen sinema da terör meselesini kaçınılmaz olarak işlemektedir. Başta Hollywood Sineması olmak üzere birçok ulusal sinemada da terör konulu filmler üretilmiştir. Türk sineması da bu sinemalar arasında yer almaktadır. Çalışmamızda da terör ve terörizmin ne olduğuna ve tarihine kısaca değinilecek olup Türk sinemasından örneklerle terörün ve terörizm söylemi ele alınacaktır. Çalışmada incelenen filmlerde; terör ve terörizm konusunun nasıl bir perspektiften ele alındığı ve popüler kültürün siyasi konjonktürle olan girift ilişkisi ortaya konulmaktadır. Bu amaçla Türk sinemasından son yıllarda çekilmiş terör konulu 3Film (Dağ 2 (2016), Börü (2018), Can Feda (2018)) örneklem alınmış, betimsel ve çok modlu eleştirel söylem analizine tabii tutulmuştur. İncelenen filmlerde, iç düşmanlar ve dış düşmanlar söylemi aracılığıyla bir "güvenlikleştirme" yapıldığı ve bununla birlikte kimin dost, kimin düşman olduğunun hem söylemsel hem de görsel unsurlarla vurgulandığı sonucu ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: terör, terörizm, Türk sineması, popüler kültür, çok modlu söylem analizi, betimsel analiz.

THE DISCOURSE OF TERROR AND TERRORISM WITH EXAMPLES FROM TURKISH CINEMA

ABSTRACT

The term "terrorism" is derived from the Latin word "terrere," which means "to instill fear, to terrify, to intimidate." There exists a subtle semantic difference between terror and terrorism. While terror is defined as instilling fear and spreading horror, terrorism adds a political dimension to the concept. Terrorism refers to the organized, systematic, continuous, tactical, and planned use of terror for political purposes. Terrorism stands as one of the most pressing issues of our time. After the attacks on the United States on September 11, 2001, it became the top agenda item for the global public and governments. Cinema, as a popular culture element, is inherently influenced by historical events and contemporary issues. Terrorism is a global reality, and cinema, drawing from this reality, inevitably addresses the issue of terrorism. Numerous national cinemas, including Hollywood, have produced films on the topic of terrorism. Turkish cinema is also part of this spectrum. In this study, we briefly touch upon what terrorism and terrorism are and their history, and we examine the discourse of terrorism through examples from Turkish cinema. The films examined in the study shed light on how the subject of terrorism and terrorism is approached from a particular perspective and its intricate relationship with the political conjuncture of popular culture. For this purpose, 3 Turkish films on terrorism produced in recent years, Dağ 2 (2016), Börü (2018), and Can Feda (2018), were sampled and subjected to descriptive and multimodal critical discourse analysis. In the examined films, a process of "securitization" is carried out through the discourse of internal and external enemies, and as a result, it becomes evident, through both discursive and visual elements, who is considered an ally and who is deemed an enemy.

Keywords: *terror, terrorism, Turkish cinema, popular culture, multimodal discourse analysis, descriptive analysis.*

MECİD MECİDİ'NİN BULUTLARIN ÜZERİNDE VE GÜNEŞİN ÇOCUKLARI FİLMİNDE ÇOCUK İŞÇİLERİN, GENÇLİĞİN HAKİKAT ARAYIŞLARI

Doç. Dr. Yunus NAMAZ

Fırat Üniversitesi

prayeryunus@gmail.com , ynamaz@firat.edu.tr, ORCID: 0000-0002-8678-3813

ÖZET

Birçok yönetmen için çocuk karakterler, anlamın veya mesajın aktarımında çok önemli rol oynamaktadır. Bir anlatının felsefi ve edebi dilinin anlaşılmasında çocuk karakterlerin önemli işlevleri vardır. Mecid Mecidi'nin ilk dönem filmlerinden itibaren çocuklar ve gençler, öykülerin merkezinde yer almaktadır. Baduk'tan Güneşin Çocukları (Hurşid) filmine kadar Mecidi, çocukların ve gençlerin dünyasında yaşananları insanlığın varoluşsal durumları ile örtüştürür. Onun filmlerindeki çocuklar ya da gençlere ait dünyanın merkezinde hakikat arayışı yatar ve bu arayış izleyiciyi kendisiyle, yaşanmışlıklarla yüzleşmeye çağırmaktadır.

Bu çalışmada, Mecid Mecidi'nin Bulutların Üzerinde (Beyond the Clouds, 2017) ve Güneşin Çocukları (Khorshid/Sun Children, 2020) filmlerinde çocuk işçiler ve gençliğin temsil biçimlerinin felsefeyle ilişkisine yer verilmektedir. Betimsel analiz ile tahlil edilen yönetmenin son iki filminde, çocuk ve gençlik ile ilgili temsillerin ve kodların neler olduğu belirlenmiş, sonrasında ise bu temsil ve kodların anlatıdaki bağlamı, felsefi dili ve hakikat kavramı ile bağlantısı açıklanmıştır.

Her iki filmde de Mecidi'nin, çocukların ve gençlerin dünyasında öne çıkan modern dünyanın bunalımlarına yer verdiği, onların gelecek kaygılarının, adalet ve hakikat arayışlarının önemine dikkat çekildiğine ulaşılmıştır. Bu filmlerin ayrıca göç ve göçmenlik, işsizlik, kaçakçılık ve madde bağımlılığı gibi alt metinleri de ihtiva ettiği ve bu olguların, doğu insanının kendi hayatında karşılaşmış olduğu güçlükleri anlama noktasında da önemli referanslar aktardığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İran sineması, Mecid Mecidi, Bulutların Üzerinde, Güneşin Çocukları, Çocuk ve Sinema

CHILD LABORERS AND YOUTH'S SEARCH FOR TRUTH: MAJID MAJIDI'S IN BEYOND THE CLOUDS AND SUN CHILDREN FILMS

ABSTRACT

For many directors, child characters play a crucial role in conveying meaning or message. Child characters have important functions in understanding the philosophical and literary language of a narrative. Since Majid Majidi's early films, children and young people have been at the center of the stories. From Badooq to Children of the Sun (Khurshid), Majidi overlaps what happens in the world of children and youth with the existential conditions of humanity. At the center of the world of children or young people in his films lies the search for truth, and this search calls the viewer to confront himself and his experiences.

In this study, the relationship between the representation of child labor and youth in Majid Majidi's Beyond the Clouds (2017) and Children of the Sun (Khorshid, 2020) with philosophy is examined. In the last two films of the director analyzed by descriptive analysis, the representations and codes related to children and youth are determined, and then the context of these representations and codes in the narrative, their philosophical language and their connection with the concept of truth are explained.

In both films, Majidi's depictions of the crises of the modern world, which are prominent in the world of children and young people, draw attention to the importance of their concerns for the future and their search for justice and truth. It was concluded that these films also contain subtexts such as migration and immigration, unemployment, smuggling and substance abuse, and that these phenomena also provide important references to understand the difficulties that eastern people face in their own lives.

Keywords: *Iranian cinema, Majid Majidi, Beyond The Clouds, Children of the Sun, Children and Cinema*

GÖSTERGE ARACI OLARAK CANLANDIRMA SİNEMASINDA TOPLUMSAL CİNSİYET: FLEE FİLM İNCELEMESİ

Arş. Gör. Hüsna TOSUN

Üsküdar Üniversitesi

husna.tosun@uskudar.edu.tr , ORCID: 0000-0001-7539-5551

ÖZET

Bu çalışma kapsamında, toplumsal cinsiyet kavramının izahı ve hegemonik ideolojinin kültürel pratikler çerçevesinde ortaya çıktığı alanlar hakkında bilgiler sunulmaktadır. Bireyin içinde yaşadığı coğrafya, toplum, kültür ve döneme göre değişim gösteren toplumsal cinsiyet kavramı çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturmaktadır. Bu anlamda çalışma, kültürel gösterge aracı olarak toplumsal cinsiyet kavramı canlandırma sineması yoluyla ele alarak incelenmiştir. Görsel ve işitsel öğelerin bütünleşerek sanatsal bir ifade biçimi yarattığı bu sinema türü, farklı toplumların sosyal normlarının ve kültürel kimliklerinin temsilini gösterge aracı olarak sunmaktadır. Bunu da yönetmen Jonas Poher Rasmussen'in geleneksel cinsiyet rollerine meydan okuyan ve güçlü bir anlatım oluşturan filmi Flee ile ele alarak sağlamıştır. Bireysel bellek üzerinden toplumsal belleği canlandıran film özellikle başat bir tema olarak cinsiyet sorununun kültürel yapıya yansımalarını metaforik olarak aktarmıştır. Bu çalışma, toplumsal cinsiyet ve kültür arasındaki ilişkiselliği kültürel bir gösterge aracı olan canlandırma sineması üzerinden kurmaktır. Bu bağlamda çalışmanın ana çıkış noktasını oluşturan Flee filminin kültürel konumu açısından taşıdığı anlam ve toplumsal cinsiyet kavramının kültürdeki yansımaları sorgulanmaktadır. Sonuç olarak, toplumsal belleği canlandıran tanıkların, anılarının kamuoyuna sunumunda kullanılan belgesel animasyon tekniğinin kullanımı sağladığı imgelemler bakımından 'etik' kavramı üzerinde durulacaktır. Üretilen sahneler aracılığıyla bir toplumun karanlıkta kalmış hafızasını, bireysel hafıza üzerinden toplumsal hafızayı harekete geçirerek sorgulatmak amaçlanmıştır. Flee animasyon filmi bu anlamada paralel doğrultuda analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: sinema, canlandırma sineması, Flee, toplumsal cinsiyet, hegemonya

GENDER IN ANIMATION CINEMA AS A SIGNIFIER: FLEE FILM ANALYSIS

ABSTRACT

Within the scope of this study, the concept of gender is explained and information about the areas where hegemonic ideology emerges within the framework of cultural practices is presented. The concept of gender, which changes according to the geography, society, culture and period in which the individual lives, constitutes the theoretical framework of the study. In this sense, the study examines the concept of gender as a cultural signifier through animation cinema. This type of cinema, in which visual and auditory elements integrate to create a form of artistic expression, presents the representation of social norms and cultural identities of different societies as a means of signaling. This is achieved through director Jonas Poher Rasmussen's film Flee, which challenges traditional gender roles and creates a powerful narrative. The film, which revitalizes social memory through individual memory, metaphorically conveys the reflections of the gender problem on the cultural structure as a dominant theme. This study aims to establish the relationality between gender and culture through animation cinema as a cultural signifier. In this context, the meaning of the movie Flee, which constitutes the main starting point of the study, in terms of its cultural position and the reflections of the concept of gender in culture are questioned. As a result, the concept of 'ethics' will be emphasized in terms of the imagery provided by the use of the documentary animation technique used in the presentation of the memories of witnesses who revive social memory to the public. Through the scenes produced, it is aimed to question the obscured memory of a society by activating social memory through individual memory. In this sense, the animated film Flee will be analyzed in a parallel direction.

Keywords: *cinema, animation cinema, Flee, gender, hegemony*

ULUSAL KİMLİK KURUCUSU OLAN ETNOSPOR TÜRLERİNİN SİNEMADA KULLANILMASI: ÖZBEK SİNEMASINDA GÜREŞ SPORUNUN KULLANILMASI ÖRNEĞİNDE

Öğr. Gör. Marat ERGEŞOV

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi

marat.ergeshov@manas.edu.kg

ORCID No: 0000-0002-9614-5794

ÖZET

Dünyadaki küreselleşme ve Batı kültürünün egemenliği nedeniyle her ulus kendi milli kültürünü canlandırmak ve yeni kuşaklara aktararak yaşatılmasını sağlamak sorunu ile karşılaşmaktadır. Son zamanlarda Türk halkları tarafından "Türk Kimliğini" ve Türk halklarının milli kültürlerini korumak için geleneksel spor ve oyunları tekrar canlandırma gayreti söz konusu olduğu görülmektedir. Bilindiği gibi sinema, kültürü yayıltmak ve yeniden yaşatmak için en etkili kitle iletişim araçlarından biridir ve mutlaka kullanılmalıdır.

Hem bireysel hem de ulusal kimlik kazandıran güreş, Türk halklarında eskiden beri yaygın olarak düğün ve bayramlar gibi toplumsal faaliyetlerde gerçekleştirilmiş, milli kültürün önemli parçası olan geleneksel spor ve oyunların veya günümüz terimiyle etnospor türlerinin en popülerlerinden biri olmuştur. Dolayısıyla, bu çalışma kapsamında Özbek kültüründe de önemli yeri olan Kuraş adlı milli güreşin Özbek Sinemasına yansımasını araştırmak amaçlanmıştır. Özbek Sineması ve Özbek Geleneksel Spor ve Oyunları bağlamında Literatür Taraması yöntemi uygulanarak İçerik Çözümleme yönteminin Kategorisel ve Frekans Analiz teknikleri kullanılan bu araştırmada Güreş etnosporunu içeren Dilxiroj, Notanish Polvon ve Chavandoz filmleri incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Etnospor, Güreş, Özbek Sineması, Geleneksel Spor ve Oyunlar, Ulusal Kimlik.

THE CONSTRUCTION OF NATIONAL IDENTITY IN CINEMA THROUGH ETHNOSPORT: USE OF WRESTLING SPORTS IN UZBEK CINEMA

ABSTRACT

Due to globalization and the dominance of Western culture in the world, every nation faces the problem of revitalizing its national culture and ensuring its survival by transferring it to new generations. There is a recent initiative among Turkish communities to revive traditional sports and games, aiming to preserve the "Turkish Identity" and the cultural heritage of Turkic peoples. As it is known, cinema is one of the most effective mass media tools to spread and relive culture and should definitely be used.

Wrestling, which gives both individual and national identity, has been widely performed in social activities such as weddings and holidays among Turkic people since ancient times, and has become one of the most popular traditional sports and games, or ethnosport types in today's term, which are an important part of national culture. Therefore, within the scope of this study, it is aimed to analyze the use of the national wrestling called Kurash, which has an important place in Uzbek culture, in Uzbek Cinema. In the Literature Review of this research the notions of Uzbek Cinema and Uzbek Traditional Sports and Games were reviewed. Using the Categorical and Frequency Analysis techniques of the Content Analysis method, films Dilxiroj, Notanish Polvon and Chavandoz, which include the wrestling ethnosport, were examined.

Keywords: *Ethnosport, National Identity, Traditional Sports and Games, Uzbek Cinema, Wrestling.*

SİNEMA VE İDEOLOJİ: DOĞULU KATİLE BATILI PERSPEKTİFTEN BAKMAK

Doç. Dr. Mustafa C. Sadakaoğlu

Haliç Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dijital Oyun Tasarımı Bölümü Öğretim Üyesi

E-Posta: mustafasadakaoglu@halic.edu.tr, Orcid: 0000- 0002-4359-4828

ÖZET

Çalışmanın araştırma evreninde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) döneminde işlenen vahşi cinayetlere ilişkin gerçek hikâyelerden esinlenen Chris Gerolmo'nun Citizen X (1995), David Grieco›nun Evilenko (2004) ile Daniel Espinosa'nın Child 44 (2015) adlı Batılı yapım şirketleri tarafından sinemaya uyarlanan filmler bulunmaktadır. Ancak Andrei R. Chikatilo adındaki seri katil tarafından işlenen vahşi cinayetlerin hikâye edildiği Citizen X (1995) adlı sinema filmi; doğulu bir seri katile batılı perspektiften yaklaşılması ve soğuk savaş retoriği çerçevesinde kurgulanan dramatik anlatısı nedeniyle sinema ile ideoloji arasındaki ilişkiye göndermeler içermektedir. Dolayısıyla anılan sinema filmi araştırma örneklemi olarak belirlenmiş ve filmin nitel analiz yöntemiyle ideolojik öncelikler ve filmin dramatik anlatısına hâkim bakış açısı üzerinden incelenmesi neticesinde bildik bir suç hikâyesi üzerinden önce dönemin hantal güvenlik bürokrasisinin ardından rasyonaliteden uzaklaştığı iddiasıyla dolaylı olarak SSCB mahkûm edildiği tespit edilmiştir. Çalışma neticesinde işlediği vahşi cinayetlerle hatırlanan bir seri katilin hikâyesine odaklanan filmin dramatik anlatısına "doğulu bir seri katile batılı perspektiften bakılması ve şiddetin kaynağına ilişkin batılı tarifler yapılması" nedeniyle sinema ile ideoloji arasındaki gerilimi büyüttüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sinema, ideoloji, rasyonalite, suç ve suçlu.

CINEMA AND IDEOLOGY: LOOKING AT THE EASTERN MURDERER FROM A WESTERN PERSPECTIVE

ABSTRACT

The research universe of the study includes movies inspired by true stories about the murders committed during the Union of Soviet Socialist Republics. However, the movie Citizen X (1995), which tells the story of brutal murders committed by a serial killer named Andrei R. Chikatilo; It contains references to the relationship between cinema and ideology due to its approach to an eastern serial killer from a western perspective and its dramatic narrative constructed within the framework of cold war rhetoric. Therefore, the movie in question was determined as the research sample. The sample film being examined with the qualitative analysis method in terms of ideological priorities and the dominant perspective of the dramatic narrative of the film, it was determined that the USSR was indirectly condemned, first by the cumbersome security bureaucracy of the period and then by claiming that it had moved away from rationality, through a familiar crime story. As a result of the study, it was determined that the dramatic narrative of the film, which focuses on the story of a serial killer remembered for the brutal murders he committed, increased the tension between cinema and ideology due to "looking at an eastern serial killer from a western perspective and making western descriptions of the source of violence"

Keywords: *Cinema, ideology, rationality, crime and criminal.*

SHIVERS (1975): SİMGESEL DEĞİŞ TOKUŞ VE TÜKETİM TOPLUMU

Aleyna KOŞAN

Dokuz Eylül Üniversitesi, Film Tasarım ve Yönetmenlik

ORCID ID: 0000-0003-1397-9185, aleynakosandeu@gmail.com

ÖZET

20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren kendisini hissettirmeye başlayan tüketim toplumu, modernizmle birlikte ortaya çıkmış bir kavramdır. Modernizmden önce tüketim, ihtiyaçla doğru orantılı ilerlerken; modern çağ ve onun getirdiği seri üretimle birlikte ihtiyaçla doğru orantılı olmaktan çıkmış aksine sınırsız üretim kapasitesi, sınırlı insan ihtiyacıyla karşılandığından bu denge arasında bir boşluk oluşturmuştur. Ortaya çıkan boşluk tüketimle doldurulmaya çalışılmıştır. Tüketim nesnesiyle arzuların doyurulabileceği gibi bir yanılsama mevcut olup sözü edilen tüketim nesnesi Baudrillard'ın "simgesel değiş tokuş" kavramıyla açıklanabilir. Gerçekliğin semboller, imgeler ve temsiller aracılığıyla giderek daha karmaşık ve belirsiz hale geldiği bir durumla birlikte, tüketim nesnesi, sembolik bir dilde değerlendirilir ve bu da gösteren ve gösterilen arasındaki ayrımın kaybolduğu bir durumu yaratır.

Araştırmanın amacı çerçevesinde, David Cronenberg'in Shivers (1975) filmini tüketim toplumu ve Baudrillard'ın "simgesel değiş tokuş", kavramlarıyla açıklanıp incelenmiştir. Bir gösterenden diğerine atlayan bir döngüyle sürekli olarak yapay arzu üretilip bu yapay arzuyla tüketmeye devam edilecektir. Tüketim kültürü, arzunun nesneleşmesi, cinselliğin nesneleşmesi unsurları filmde karşımıza sıklıkla çıkan kavramlardır. Bu, sembolik değiş tokuşun etkisi altında yaşayan karakterlerin içinde bulunduğu bir evrenin yansımasıdır.

Sonuç olarak, Shivers (1975) filmi, modern toplumun tüketim kültürünü ve sembolik değiş tokuşun etkilerini eleştirel bir bakış açısıyla yansıtmaktadır. Bu çalışma, Baudrillard'ın teorilerini somut bir örnekle birleştirerek, tüketim toplumu, sembolik değiş tokuş ve simülasyonların nasıl birbirini beslediğini ve insanların gerçeklikle olan ilişkisini nasıl dönüştürdüğünü göstermektedir. Modern toplumun, semboller ve tüketim nesneleri aracılığıyla gerçekliği deneyimleme biçimi, bu çalışma ile daha iyi anlaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Shivers (1975), Tüketim Toplumu, Simgesel Değiş Tokuş, Beden, Egemen İdeoloji.

SHIVERS (1975): SYMBOLIC EXCHANGE AND CONSUMPTION SOCIETY

ABSTRACT

The consumer society, which began to make itself felt in the second half of the 20th century, is a concept that emerged in conjunction with modernism. Prior to modernism, consumption progressed in proportion to need; however, in the modern age and with its associated mass production, consumption ceased to be directly proportional to need. Instead, an imbalance emerged between the limitless production capacity and limited human need. This gap was attempted to be filled with consumption. The consumption object, with the illusion that desires could be satisfied through it, can be explained through Baudrillard's concept of 'symbolic exchange'. As reality becomes increasingly complex and uncertain through symbols, images, and representations, the consumption object is evaluated in a symbolic language, leading to the disappearance of the distinction between the signifier and the signified.

Within the framework of this research objective, David Cronenberg's film Shivers' (1975) was analyzed and explained within the context of the consumer society and Baudrillard's concept of 'symbolic exchange.' It was observed that an ongoing cycle of artificial desires is continually generated, transitioning from one signifier to another. Elements of consumption culture and the objectification of desires, especially in the context of sexuality, frequently surface in the film. This is a reflection of the universe in which characters, influenced by symbolic exchange, find themselves.

In conclusion, the film Shivers (1975) offers a critical perspective on the consumer culture of modern society and the effects of symbolic exchange. This study, by combining Baudrillard's theories with a concrete example, illustrates how the consumer society, symbolic exchange, and simulations mutually reinforce each other, transforming people's relationship with reality. This work enhances our understanding of how modern society experiences reality through symbols and consumption objects.

Keywords: *Shivers (1975), Consumption Society, Symbolic Exchange ymbol Change Stroke, Body, Sovereign Ideology.*

FİLM YAPIMINDA BİR TERSİNE ÇEVRİM SÜRECİ OLARAK SANAL PRODÜKSİYON VE SİNEMASAL ANLAM

Baran Kahraman

Araştırma Görevlisi, Üsküdar Üniversitesi,

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü,

baran.kahraman@uskudar.edu.tr, ORCID:0000-0002-3773-4417

ÖZET

Sanal prodüksiyon, film yapım sürecinde üretim ve sunum biçimlerinde yeni teknolojilere dayalı değişimleri ifade ettiği gibi kavramsal düzeyde sinemasal anlamın içeriğinin de dönüşmesini nitelemektedir. Gelişen bilgisayar teknolojileri sayesinde fiziksel setlerin, aktörlerin ve sahne donanımının bilgisayar destekli üretilen görüntüler (CGI) ve gerçek-zamanlı görüntü işleme (real-time rendering) aracılığıyla sorunsuz bir şekilde bütünleşmesi, film endüstrisinin daha önce fiziksel kısıtlamalarla sınırlı olan bu alanında sürükleyici ve gerçekçi sahneler yaratmasına olanak sağlamaktadır. Paul Virilio'ya göre gerçek-zamanlı bilgi transferi fiziksel mesafe ve jeo-uzamsal gerçeklik ile ilişki kurma biçimlerini değiştirmiştir. İlgili teknolojilerin getirdiği hız kültürü, film yapım tekniklerini de ivmelendirerek, sinemasal mekân ve zamanın yeniden tanımlanmasını sağlamaktadır. Sanal prodüksiyon, yeşil arka planı LED panellerle (video duvar) değiştirerek aktüel kameranın sanal kamera tarafından eşzamanlı takibi aracılığıyla her sahnenin görsel anlatı ihtiyaçlarını gerçek-zamanlı düzenlenebilir, değiştirilebilir ve yeniden-üretilebilir kılmaktadır. Dolayısıyla, film yapım sürecinde farklı üretim yöntemlerini de içeren bu teknik, geleneksel tarzları dönüştürmekte ve kameranın sinemadaki rolüne ilişkin yeni imkânlar sunmaktadır. Bir tersine çevrim sürecinde, daha önce kurgu ve post-prodüksiyon aşamasındaki düzenlemeler Kamera İçi Görsel Efekt (ICVFX) tanımlamasıyla film yapım sürecine dâhil edilmektedir. Bu uygulamalara, sanal varlıklar çekilen sahneye dâhil edilirken yaratıcı süreçler hızlanmakta, sinematografi sanallaşarak, melezleşmektedir. Film yapım süreçlerinde yaşanan bu teknik dönüşüm aynı zamanda sinemasal anlamın değişmesine neden olmaktadır. Baudrillard perspektifinden sanal varlıkların, ışığın, sahnenin ve kameranın gerçekten daha gerçek olarak stüdyo ortamına dâhil edilmesi, metafizik ve fiziksel dünya arasındaki simgesel mesafenin giderek ortadan kalktığı anlamına gelmektedir. Bu durum sanal prodüksiyonu içeren hareketli görüntünün aktüel kaydının henüz çekim esnasında öldüğünün göstergesidir. Geleneksel film yapım sürecindeki mizansenin

oluşturulması ve kayda alınması arasındaki mesafenin yok olması aynı zamanda sinemanın illüzyon üretici gücünün bir kez daha elinden alınması anlamına gelmektedir. Geçmişte düş gücünü harekete geçiren film çekim süreci günümüzde yerini teknik aletlerin ve algoritmik yazılımların çıplaklığına bırakmıştır. Bu araştırma, sanal prodüksiyonun temel bileşenlerinden sanal kamera, gerçek-zamanlı görüntü işleme ve 3B mizansenlere odaklanarak tekniğin sinema alanında artan kullanımını bir yandan biçimsel kodlar üzerinden ele alırken diğer yandan söz konusu film yapım sürecinin sinemasal anlam üzerindeki etkilerini eleştirel perspektiften irdelemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sanal prodüksiyon, sanal kamera, gerçek-zamanlı görüntü işleme, kamera içi görsel efekt, tersine çevrim

VIRTUAL PRODUCTION AND CINEMATIC MEANING AS A PROCESS OF REVERSAL IN FILMMAKING

ABSTRACT

Virtual production denotes changes in production and presentation formats in the filmmaking process, driven by new technologies, while also characterizing the transformation of the conceptual level of cinematic meaning. Thanks to advancing computer technologies, the seamless integration of physical sets, actors, and stage equipment with computer-generated imagery (CGI) and real-time rendering enables the film industry to create immersive and realistic scenes in an area previously constrained by physical limitations. According to Paul Virilio, real-time information transmission has altered the ways in which we establish relationships with physical distance and geospatial reality. The culture of speed brought about by these technologies accelerates the filmmaking process and redefines the cinematic space and time. Virtual production replaces the green screen with LED panels (video wall), allowing real-time adjustments, changes, and reproductions of the visual narrative needs of each scene through the simultaneous tracking of the actual camera by a virtual camera. Consequently, this technique, which encompasses various production methods in the filmmaking process, transforms traditional styles and offers new possibilities for the role of the camera in cinema. In a reversal process, previously confined to editing and post-production, adjustments are now included in the filmmaking process under the name of In-Camera Visual Effects (ICVFX). In these applications, as virtual assets are included in the shooting scene, creative processes accelerate, and cinematography becomes virtual and hybrid. This technical transformation in the filmmaking process also leads to a change in cinematic meaning. From a Baudrillardian perspective, the inclusion of virtual assets, light, scenes, and cameras in the studio environment as more real than real signifies the gradual disappearance of the symbolic distance between the metaphysical and physical worlds. The situation serves as an indicator that the captured final image in motion, which includes virtual production, dies during the actual filming. The elimination of the distance between creating and recording scenes in traditional filmmaking also implies the once-again confiscation of cinema's illusion-producing power. In the past, the filmmaking process that sparked the imagination has now given way to the nakedness of technical instruments and algorithmic software. This research focuses on the virtual camera, real-time image processing and 3D scenes, which are the fundamental components of virtual production, and examines the increasing use of the technique in the field of cinema through codes, while also examining the effects of the filmmaking process on cinematic meaning from a critical perspective.

Keywords: *Virtual production, virtual camera, real-time rendering, in-camera visual effects, reversa*l

LEYLA'NIN KARDEŞLERİ FİLMİNE KÜLTÜREL FEMİNİST KURAM PERSPEKTİFİNDEN BİR BAKIŞ

Buse Mete

İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimleri ABD,

Yüksek Lisans Öğrencisi, Malatya-Türkiye

ORCID ID: 0000-0000-0000-0000, buse.mete@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Ersin Aycan

İnönü Üniversitesi, İletişim Fakültesi

Radyo, Televizyon ve Sinema Bölümü, Malatya-Türkiye

ORCID ID: 0000-0002-1715-9865, ersin.aycan@inonu.edu.tr

ÖZET

Bu çalışma; yapımcılığını, senaristliğini ve yönetmenliğini Sayeed Roustayi'nin üstlendiği Leyla'nın Kardeşleri filmini, kültürel feminist teori çerçevesinde ele almayı amaçlamıştır. Ele alınan film, sosyal bir nitel araştırma yöntemi olan söylem analizi kullanılarak incelenmiştir. İncelemeler ve değerlendirmeler göz önüne alınarak temalara ilişkin diyaloglar transkript edilerek analiz edilmiştir. Filmde kullanılan dilin, karakterlerin analiz edilmesine olanak sağlayacak düzeyde anlamlı olduğu görülebilir. Filmde, Leyla karakterinin erkek egemen gelenekleri sorguladığı ve bu normları da kardeşleri ile babası üzerinden eleştirdiği görülmektedir. Ali Rıza karakterinin ise geleneksel ancak sağduyulu, hayat üzerine kafa yoran derinlikli bir karakter olduğu söylenebilir. Baba karakterinin, tamamen dogmatik, iyi ile kötüyü ayırt edemeyecek düzeyde ataerkil düşünen bir karakter olduğunu ifade etmek mümkündür. Yazılı hale getirilen metinler üzerinden makro bir çıkarım yapıldığında Leyla'nın toplumdaki moderniteyi ve Ali Rıza'nın gelenekleri yansıttığı ayrıca iddia edilebilir. Filmde baba karakteri, artık toplumda köhneleşmiş denilebilecek karanlık bir tarafı yansıtmaktadır. Bu filmde Leyla'nın kendi hikayesini ve ailesinin kaderini değiştirme çabası kültürel feminizm açısından son derece önemli bir noktaya işaret etmektedir. Film, Ali Rıza ve Baba gibi karakterlerle bir yandan patriarkal normları sürdürürken bir yandan da Leyla'nın mü-

cadelesi ile toplumsal cinsiyet kalıplarını yıkma çabasını göstermeye çalışmaktadır. Bu bakımdan Leyla'nın Kardeşleri filmi, çağdaşları ve benzer temalı diğer filmler bakımından toplumsal cinsiyet ve kültürel feminist kuram bağlamında incelenmeye değer görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İran Sineması, Leyla'nın Kardeşleri, Kültürel Feminizm, Toplumsal Cinsiyet

A LOOK AT THE MOVIE LEYLA'S BROTHERS FROM THE PERSPECTIVE OF CULTURAL FEMINIST THEORY

ABSTRACT

This study aims to analyse the film Leyla's Brothers, produced, written and directed by Sayeed Roustayi, within the framework of cultural feminist theory. The film was analysed using discourse analysis, a social qualitative research method. Considering the reviews and evaluations, the dialogues related to the themes were transcribed and analyzed.It can be seen that the language used in the film is meaningful enough to allow the characters to be analysed. In the film, it is seen that the character Leyla questions male-dominated traditions and criticises these norms through her brothers and father. The character of Ali Rıza, on the other hand, can be said to be a traditional but common-sense character who ponders about life. It is possible to state that the character of the father is a completely dogmatic, patriarchal thinking character who cannot distinguish between good and evil. When a macro inference is made based on the written texts, it can also be claimed that Leyla reflects the modernity in the society and Ali Rıza reflects the traditions. In the film, the character of the father reflects a dark side of the society, which can be called obsolete. In this film, Leyla's effort to change her own story and the fate of her family points to an extremely important point in terms of cultural feminism. While the film perpetuates patriarchal norms with characters such as Ali Rıza and Baba, it also tries to show Leyla's struggle to break gender stereotypes. In this respect, the film Leyla's Brothers is considered worth analysing in the context of gender and cultural feminist theory in terms of its contemporaries and other films with similar themes.

Keywords: *Iranian Cinema, Leyla's Brothers, Cultural Feminism, Gender*

BİR BAŞKADIR DİZİSİNDEKİ KADIN TEMSİLLERİNE 'KOLEKTİF HAFIZA', 'TOPLUMSAL ÇERÇEVE' VE 'GÖLGE ARKETİPİ' KAVRAMLARI ÜZERİNDEN BAKIŞ

Yüksek Lisans Tez Öğrencisi Ahmet Sinan SAVAŞKAN

Dokuz Eylül Üniversitesi

E-mail: ahmetsinansavaskan@gmail.com, ORCID No: 0009-0003-8492-2861

Dr. Öğretim Üyesi Emrah Suat ONAT

Dokuz Eylül Üniversitesi

E-mail: emrahsuatonat@gmail.com, ORCID No: 0000-00019357-0739

ÖZET

Bu makalede, Bir Başkadır isimli dijital platform dizisindeki kadın karakterler, Fransız

Sosyolog Maurice Halbwachs'ın toplumdaki insanların belleklerini, içinde bulundukları sosyo-kültürel şartların meydana getirdiğini, anlama, hatırlama ve yorumlama biçimlerinin bu şartlar çerçevesinde oluştuğunu öne sürdürdüğü 'Kolektif Hafıza' kavramından hareketle incelenmeye çalışılmıştır.

'Kolektif Hafıza' kavramına değinilmeden önce ilk olarak, dizinin birçok noktasında referans olarak gösterilen, İsviçreli Psikiyatr Carl Gustav Jung'un, insanlık tarihinde bulunan ortak semboller, mitler ve buna benzer kültürel olguların bireyin bilinçaltına yerleştiğini öne sürdürdüğü 'Kolektif Bilinçdışı' kavramı tanımlanacaktır. Sonrasında, sosyolojinin kurucularından sayılan ve Maurice Halbwachs'ın da düşüncelerinin altyapısını oluşturan, Fransız Sosyolog Émile Durkheim'ın, bireyin her zaman toplumsal olarak hareket ettiğini, toplumsal bütünleşmenin ve dayanışmanın da toplumun kolektif iradesini temsil eden sembollerdengeçtiğini savunduğu 'Kolektif Temsil' kuramından bahsedilecek olup; Bir Başkadır dizisini incelerken yöntem olarak Maurice Halbwachs'ın 'Kolektif Hafıza' kavramının tercih edilmesinin nedenlerinden bahsedilecektir.

Son olarak, geleneksel ile modern arasında sıkışıp kalmış, şehir yaşantısının ve sistemin örselediği bireylerden oluşan toplumsal yapıda kadınlara biçilen rollere, MauriceHalbwachs›ın insanların kendilerini sosyal çevrelerinde tanımladığı ve eylemlerini bu çevrelerin etkisi altında gerçekleştirdiğini savunduğu ‹Toplumsal Çerçeve› kuramından hareketle bakılacaktır. Bu çerçeveyi kırmanın yolunun da, analitik psikolojinin kurucularından biri olarak kabul edilen Carl Gustav Jung'un, bireyin zihnindeki dürtüler, arzular, önyargılar vb. karanlık yanlarıyla yüzleşerek onları aydınlatması gerektiğini, böylece bireyselden toplumsala bir zihinsel aydınlanmanın mümkün olduğunu savunduğu 'Gölge Arketipi'nden geçtiği dizideki göstergeler üzerinden açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Maurice Halbwachs, Carl Gustav Jung, Kolektif Hafıza, Toplumsal Çerçeve, Gölge Arketipi.

A LOOK AT THE REPRESENTATIONS OF WOMEN IN THE SERIES "ETHOS" THROUGH THE CONCEPTS OF 'COLLECTİVE MEMORY', 'SOCİAL FRAMEWORK' AND 'SHADOW ARCHETYPE'

ABSTRACT

In this article, the female characters in the digital platform series Bir Başkadır are written in French. Sociologist Maurice Halbwachs states that the memories of people in society are created by the sociocultural conditions in which they live, and that their ways of understanding, remembering and interpreting are shaped by these. Based on the concept of 'Collective Memory', which he argues is formed within the framework of the conditions has been attempted to be examined.

Before touching on the concept of 'Collective Memory', first of all, reference points are made at many points in the series. Swiss Psychiatrist Carl Gustav Jung, shown as the common problem in human history, It is suggested that symbols, myths and similar cultural phenomena settle in the subconscious of the individual. The concept of 'Collective Unconscious' will be defined. Afterwards, the 'Collective Representation' theory of French Sociologist Émile Durkheim, who is considered one of the founders of sociology and forms the basis of Maurice Halbwachs's thoughts, will be mentioned, in which he argues that the individual always acts socially and that social integration and solidarity pass through symbols that represent the collective will of the society; The reasons why Maurice Halbwachs' concept of 'Collective Memory' was preferred as a method while examining the TV series It is Another will be mentioned.

Finally, stuck between traditional and modern, urban life and system Maurice Halbwachs's view on the roles assigned to women in the social structure consisting of individuals they have injured and that people define themselves in their social environments and carry out their actions accordingly. From the theory of 'Social Framework', which he argues is realized under the influence of environments will be viewed in motion. The way to break this framework is to learn from one of the founders of analytical psychology. Carl Gustav Jung, who is considered to be one of etc. that it must confront its dark sides and illuminate them, so that the individual from the 'Shadow Archetype', in which he argues that a mental enlightenment to society is possible. It will be explained through the indicators in the series in which it is mentioned.

Keywords: *Maurice Halbwachs, Carl Gustav Jung, Collective Memory, Social Framework, Shadow Archetype*

YAĞMURUN ARDINA GİZLENEN ŞEHİR: DAVID FINCHER'IN SEVEN (1995) FİLMİNDE KENT ATMOSFERİ VE ATMOSFERİN ANLATIYA ETKİSİ

Yüksek Lisans Öğrencisi Pınar BOSTANCI

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi

p.bostanci@etu.edu.tr, ORCID No: 0009-0008-7904-4386

ÖZET

Kentler, bulunduğu bölge, sahip olduğu iklim, barındırdığı mimari yapılar, kent sakinleri ve zamana göre şekillenen ya da tüm bu bileşenleri biçimlendiren bir kimliğe sahiptir. Bu kimliğin temsilcilerinden biri ise kent atmosferidir. Kimi zaman gerçek kimi zaman hayal ürünü olan bir kentin atmosferini beyaz perde aracılığıyla izleyiciye deneyimletmek de sinema disiplininin çalışma alanına girmektedir. Sinema, temsil ettiği bağlam ve kent ile seyirciyi kendi gerçekliğine inandırırken temsil edilen mekân ve bağlam da sinematografik anlatıyı desteklemektedir. Anlatılanlar ışığında araştırma kapsamında, kent atmosferinin anlatıya nasıl etki ettiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Dolayısıyla, sinemada bir mekân olarak kentin hikâyenin izleyiciye ulaşmasında ne derece etkili olduğunun incelenmesi araştırmanın kapsamı dahilindedir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada, sinematik mekân analizi tekniğine yer verilmiştir. Araştırmanın örneklemini, yönettiği filmlerde kent atmosferine ve mekân temsillerine önem veren ünlü Amerikalı yönetmen David Fincher'ın 1995 yapımı Seven adlı filmi oluşturmaktadır. İncelemeler sonucunda: Karanlık, muğlak, yağmurlu ve gerilim dolu atmosferiyle yedi cinayetin çözümlenme hikâyesine eşlik eden bir kentin anlatıldığı filmin, black noir havasına sahip olduğu görülmüştür. Özellikle aydınlatma ve renk kullanımı ile dikkat çekici bir kent-mekân atmosferine sahip olan bu filmde kent atmosferinin hissedilmesine şehrin sesinin de etki ettiği tespit edilmiştir. Seven (1995)'da seyirciyi etkilerken içinde yaşayanlara ve yaşananlara tesir eden güçlü bir kent atmosferi temsili görülmektedir. Çalışma kapsamında yapılan incelemeler neticesinde, Seven (1995) filminde, yağmurun ardına gizlenen bir kent atmosferinin anlatıldığı ve sahip olduğu tüm öğelerle bu atmosferin anlatı ile kuvvetli bir etkileşim içerisinde olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: David Fincher, Kent Atmosferi, Seven (1995), Sinemada Kent Temsili, Sinema Mekânları

THE CITY HIDDEN BEHIND THE RAIN: URBAN ATMOSPHERE AND ITS NARRATIVE IMPACT IN DAVID FINCHER'S SEVEN (1995)

ABSTRACT

Cities have an identity shaped by their location, climate, architecture, residents, and the evolving passage of time. One representative of this identity is the urban atmosphere. Sometimes, portraying the atmosphere of a city, whether real or imaginary, to the audience through the silver screen falls within the purview of the cinematic discipline. Cinema convinces the audience of its own reality, and the represented space and context also support cinematic storytelling. In the light of this context, the research aims to investigate how the urban atmosphere influences the narrative. Therefore, the extent to which the city, as a cinematic space, is effective in conveying the story to the audience is within the scope of the study. In this qualitative research, the technique of cinematic space analysis is employed. The sample of the study comprises the 1995 film "Seven," directed by the renowned American filmmaker David Fincher, known for his emphasis on urban atmosphere and spatial representations in his films. After the reviews: it is observed that the film, which narrates the story of seven murders in a dark, obscure, rainy, and suspenseful city atmosphere, possesses a strong black noir ambiance. Particularly, through its use of lighting and color, the film exhibits a striking urban spatial atmosphere. It is found that the city's voice also contributes to the perception of the urban atmosphere while affecting the audience in "Seven (1995)." The film presents a powerful representation of the urban atmosphere that influences both the inhabitants and the events transpiring within it, captivating the audience. Through the examinations conducted in this study, it is concluded that "Seven (1995)" portrays a city atmosphere concealed behind the rain and is in strong interaction with the narrative, incorporating all its elements.

Keywords: *David Fincher, Urban Atmosphere, Seven (1995), Urban Representation in Cinema, Cinema Spaces*

GÖÇMENLERİN ÇALIŞMA YAŞAMINA KATILIMLARINI SİNEMA ANLATISINDA SORGULAMAK

Doç. Dr. Özlem ÖZDEMİR

Fenerbahçe Üniversitesi Afrika Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü,

İletişim Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr.,

ozlem.ozdemir@fbu.edu.tr, ORCID 0000-0003-3144-4651

Tolga TELLAN

Ankara İl Sağlık Müdürlüğü, Sosyolog,

ttellan@gmail.com, ORCID 0000-0002-3697-7943

ÖZET

Sınır aşırı insan hareketliliğinin gerek gönüllülük gerekse zorunluluk temelinde gerçekleşmesi, göçlerin karakteristiğinin ekonomik gereksinimlere bağlı olarak şekillendiğini açıkça ortaya koymaktadır. Küresel ekonominin çokuluslu şirketlere dayalı yapısı, imalat sanayilerini ve düşük maliyetli tedarik süreci işlerini 'Güney' olarak tanımlanan Asya, Afrika ve Latin Amerika coğrafyalarına taşırken; Kuzey Amerika ile Batı Avrupa bölgelerindeki ülkelerden oluşan 'Kuzey'e de bilişim teknolojileri ile yüksek sosyal sermaye gerektiren hizmetler üretimi rolü verilmiştir. Bireylerin Güney'den Kuzey'e doğru göçü günümüzde olağanlaşmış durumdadır ve sınır aşan göçleri 'iten' ekonomik nedenler olduğu kadar, sanayileşmiş ülkelerin tüm düşük vasıflı işleri 'Güney'e ihraç edemeyeceğinin anlaşılması sonrasında göçü 'çeken' piyasa koşulları da yine 'Kuzey' tarafından şekillendirilmektedir.

Göçmenler iş dünyasında yer buldukları ölçüde hedef ülkenin sosyo-kültürel koşullarıyla uyum sağlamakta, geldikleri coğrafyanın yaşama pratiklerine katılmakta ve katılım düzeyine bağlı olarak içinde bulundukları toplumu dönüştürmektedir. Uluslararası göç akışı, sanayileşmiş 'Kuzey' dünyasında göçmenlerin 'görünmeyen', 'dışlanan' ya da 'suçlanan' karakterler olarak nitelenmesi sonucunu doğurmaktadır. 'Kuzey' dünyasında sorun, tehdit ve engel olarak görülen göçmen, göç ettiği toplumun yaşam pratiklerine dâhil oldukça ayrımcılığa, nefret söylemine, şiddete ve ırkçılı-

ğa maruz kalmaktadır. Göçmenlerin çalışma yaşamına katılımı, kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlik ve iş sağlığı ve güvenliği gibi pek çok farklı konu, hedef ülkedeki şirketlerce düzenlenmekte ve kârlılık, yüksek verimlilik, kazancın sürekliliği gibi sonuçlar için –aralarında illegal çeteler ve suç organizasyonları gibi farklı gruplarında bulunduğu– tüm piyasa aktörleriyle işbirliğine gidilmektedir. Bu bağlamda, çalışmada, düzensiz göçmenlerin ve mültecilerin çalışma yaşamına hangi koşullarda katıldıklarını algılamamızı kolaylaştıracağı düşünülen örnek film analizi yapılmakta ve film anlatısı üzerinden uluslararası göç sürecinin kapitalist ekonomik ilişkilerin egemen olduğu ülkelerde çalışma ilişkilerini nasıl şekillendirdiğinin çözümlenmesi amaçlanmaktadır. Yönetmenliğini Ken Loach'ın yaptığı, senaryosu Paul Laverty tarafından kaleme alınmış, 2007 tarihli ve farklı uluslararası film yarışmalarında ödül alan 96 dakikalık 'It's a Free World' (İşte Özgür Dünya) başlıklı filmin analiz edildiği çalışmada, düzensiz göçmen ve mültecilerin göç ettikleri ülkede çalışma yaşamına nasıl katıldıkları ekonomi-politik yöntemle incelenmektedir. Deregülasyonun ve taşeronlaşmanın baskın paradigma haline geldiği ve işverenlerin kısa sürede kâr elde etmek için kayıt dışı göçmen istihdamına kolaylıkla yönelebildiği piyasalarda, göçmen işçiler şirketler arası rekabetin unsuru haline gelmişlerdir. Göçmenlerin günlük yaşama etkin katılımlarında istihdamın rolünün tartışılması, önümüzdeki süreçte karşılaşılacak sorunların aşılabilmesi için mutlak bir gerekliliktir.

Anahtar Sözcükler: Uluslararası Göç, Sinema, Çalışma İlişkileri, İstihdam, Kayıtdışılık.

QUESTIONING THE PARTICIPATION OF MIGRANTS IN WORKING LIFE IN THE CINEMA NARRATIVE

ABSTRACT

The fact that cross-border human mobility occurs on both a voluntary and compulsory basis of reveals that the characteristics of migrations are shaped by economic needs. The structure of the global economy based on multinational companies has brought manufacturing industries and low-cost supply process businesses to the geographies of Asia, Africa and Latin America, which are defined as the 'South'. The role of the 'North', consisting of countries in North America and Western Europe, is the production of information technologies and services that require high social capital. Nowadays, it is normal for individuals to migrate from the South to the North. After the understanding that industrialized countries cannot export all low-skilled jobs to the 'South', it appears that all market conditions that 'pull' and 'push' migration are shaped by the 'North'.

,Immigrants adapt to the socio-cultural conditions of the target country at the level they find a place in the business world, participate in the living practices of this new geography, and transform the society they live in depending on their level of participation in daily life. International migration flows result in immigrants being characterized as 'invisible', 'excluded' or 'accused' characters in the industrialized 'North' world. Immigrants are seen as problems, threats and obstacles in the 'Northern' world, and as they participate in the life practices of the society they migrate to, they are exposed to discrimination, hate speech, violence and racism. Many different issues, such as the participation of immigrants in working life, unregistered employment, social security and occupational health and safety, are regulated by companies in the destination country. These companies cooperate with all market actors –including different groups such as illegal gangs and criminal organizations– for results such as profitability, high efficiency and continuity of earnings. In this context, the study analyzes sample film that are thought to make it easier for us to understand the conditions under which irregular immigrants and refugees participate in working life, and aims to analyze how the international migration process shapes labor relations in countries dominated by capitalist economic relations through the film narrative. The 96-minute film titled 'It's a Free World', directed by Ken Loach and written by Paul Laverty, dated 2007 and awarded in different international film competitions, was analyzed in this study. Based on film analysis, how irregular immigrants and refugees participate in working life in the country they immigrate to is examined with political-economy method. In markets where deregulation and subcontracting have become the dominant paradigm and employers can easily turn to the employment of unregistered immigrants to make profits in a short time, migrant workers have become an element of competition between companies. Discussing the role of employment in the effective participation of migrants in daily life is an absolute necessity in order to overcome the problems that will be encountered in this regard in the coming period.

Keywords: *International Migration, Cinema, Labor Relations, Employment, Informality.*

TÜRKİYE'DE POLİTİK SİNEMANIN GELİŞİMİ VE 2000'Lİ YILLAR

Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahim Yalçın,

Yozgat Bozok Üniversitesi İletişim Fakültesi,

abdurrahim.yalcin@yobu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6812-0453

ÖZET

Bu çalışmada toplumsal alanda yaşanan değişimlere karşı duyarsız kalmayan film anlatılarında yaşamın gerçekliklerini dile getiren politik sinemanın Türk sinemasında ilk örneklerinin görülmeye başladığı 1960'lı yıllardan 2000'li yıllara dek gelişimi, örnekleri incelenmiş ve bu gelişmelerin politik sinemayı nasıl etkilediği ele alınmıştır. Bu etkilerle 2000'li yıllar sonrası politik sinemanın tarihsel süreç içinde toplumsal, siyasal ve kültürel alanlarda yaşanan gelişmelerle kimlikler üzerinden ifade edildiği görülmüş ve 'politik kimlik filmleri', 'etnik kimlik filmleri' ve 'toplumsal cinsiyet ve cinsel kimlik filmleri' biçiminde kuramsal anlamda tanımlaması yapılarak, temaları ve örnekleri incelenmiştir. Böylece politik sinema daha parçalı ve çoğulcu ancak daha açıklayıcı ve kapsayıcı bir tanıma sahip olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Politika, İktidar, Kimlik, Politik Sinema, Türk Sineması.

THE DEVELOPMENT OF POLITICAL CINEMA IN TURKEY AND THE 2000s

ABSTRACT

In this study, the development and examples of political cinema, which expresses the realities of life in film narratives and the first examples began to be seen in Turkish cinema from the 1960s to the 2000s, are examined and how these developments affect political cinema is discussed. With these effects, it has been seen that political cinema after the 2000s has been expressed through identities with the developments in social, political and cultural fields throughout the historical process, and has been defined theoretically as 'political identity films', 'ethnic identity films' and 'gender and sexual identity films'. The themes and examples were examined. Thus, political cinema has a more fragmented and pluralistic but more descriptive and comprehensive definition.

Keywords: *Politics, Power, Identity, Political Cinema, Turkish Cinema.*

NEAR EAST UNIVERSITY YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

KÜLTÜR, KİMLİK, İDEOLOJİ
CULTURE, IDENTITY, IDEOLOGY

BOOK OF ABSTRACTS - ÖZET BİLDİRİ KİTABI

